BELÜGYMINISZTÉRIUM BV. ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁG KIADVÁNYA

CSAK BELSŐ HASZNÁLATRA

Zeeti HIRADÓ

II. ÉVFOLYAM, 22. SZÁM. ÁRA: 1.50 1958. MÁJUS 30.

Kiemelkedő győzelem

A Pravda száma *„Kiemelkedő győzelem"* címmel vezércikkében a következőket írja:

Az egész világ nagy lelkesedéssel beszél a harmadik szovjet mesterséges holdról. Sikeres fellövése országunk szakadatlan technikai haladásának, a szovjet elméleti gondolkodás kiemelkedő sikereinek *újabb ékes bizonysága.*

A világ minden országában a tudósokat és az egyszerű embereket egyaránt elsősorban az új szovjet szputnyik súlya lepte meg. *Az 1327 kg. súlyú harmadik szputnyik 2,5-ször nehezebb a másodiknál és 16-szor nehezebb az elsőnél.* Még jobban felülmúlja az amerikai mesterséges holdakat.

A legkiválóbb tudósok véleménye szerint éppen a nagy súlyú mesterséges holdak megalkotása teszi lehetővé az űrhajózás problémáinak mielőbbi megoldását. Ezeket a problémákat semmiképpen sem lehet megoldani kisméretű szputnyikokkal, mert ezeket rendkívül korlátozottan lehet csak felhasználni tudományos kutatásokra.

A harmadik szovjet mesterséges hold segítségével folytatni lehet azokat a kutatásokat, amelyeket a két első szovjet mesterséges hold segítségével nagy sikerrel kezdtünk meg a nemzetközi geofizikai év keretében.

A mesterséges holdak létrehozásához a szovjet tudósok, mérnökök, technikusok és sokféle szakképzettségű munkások nagy, egyesült erőfeszítéseire, a fiatal és idősebb tudósok eredményes, alkotó együttműködésére volt szükség.

A kommunista párt és a szovjet kormány nagy megbecsülésben részesítette a szovjet tudósok, tervezők, mérnökök és munkások önfeláldozó munkáját, amellyel létrehozták és felbocsátották a két első mesterséges holdat.

Annak megörökítéséül, hogy a Szovjetunióban alkották meg és bocsátották fel a világ első mesterséges holdját, határozat született, amelynek értelmében obeliszket emelnek 1958-ban Moszkvában, a Szovjetunió fővárosában.

Egyes külföldi személyiségek kísérletet tettek, hogy elszigetelt, véletlen eseménynek tüntessék fel a szovjet mesterséges holdak létrehozását és felbocsátását. Az ilyen emberek hasonlóak az olyan túristához, aki, mikor felér egy nagy hegy csúcsára, csak magában a hegycsúcsban gyönyörködik, s megfeledkezik arról, hogy körülnézzen, vagy éppen nem is akarja látni az eléje táruló nagyszerű tájképet. Elegendő becsületesen és lelkiismeretesen tájékozódni abban a kérdésben, milyen talajon született meg a szovjet szputnyikok, az interkontinentális ballisztikai rakéta, a szovjet atomgépek, a gyorsjáratú nagy utasszállító lökhajtásos repülőgépek és máris elkerülhetetlenül arra az egyetlen helyes és vitathatatlan következtetésre kell jutni hogy *a szocialista rendszer sohasem látott tág teret nyit a tudomány fejlődéséhez a népben rejlő nagyszerű tehetségek érvényesüléséhez.*

A mesterséges holdak megalkotásában mutatkozó szovjet sikerek nem véletlenek. Ezek az eredmények teljesen törvényszerűek, a szocialista társadalom mindent felülmúló fejlődése, gazdasága, kultúrája, tudománya és technikája tette azokat lehetővé. *A szovjet mesterséges holdakban megtestesült népünk sokéves gigászi munkája, amellyel hazáját erős ipari hatalommá változtatta.*

A mesterséges holdak megalkotása és felbocsátása — folytatja a vezércikk — a szovjet nehézipar, preciziós gépipar és műszeripar, rádió-elektronika, elektrotechnika, vegyipar, minőségi kohászat és más iparágak magas fejlettségéről tanúskodik. E sikerek magyarázata, a szocialista rendszer megteremtette a legkedvezőbb feltételeket ahhoz, hogy szakadatlanul emelkedjék az egész lakosság kulturális színvonala, növekedjenek a tudományos káderek és fejlődjék a tudományos és technikai gondolkodás.

A szovjet tudomány dolgozói — írja a továbbiakban a vezércikk — méltóképpen elősegítik a kommunizmus építését. A szovjet tudomány és technika vívmányain örvendezve, népünket jogos büszkeség tölti el szocialista rendszerünk fölött, amely lehetővé tette, hogy e téren megelőzzük az Egyesült Államok tudományát és technikáját.

A szovjet dolgozóknak a harmadik szputnyik felbocsátásán érzett örömét és lelkesedését őszintén osztják az emberek millióii a külföldi országokban is — állapítja meg ezután a Pravda vezércikke és idézi ezzel kapcsolatban *Kuo Mo-zsó-nak*, a Kínai Tudományos Akadémia elnökének és *Frédéric Joliot-Curie*-nek, a kiváló francia fizikusnak nyilatkozatait.

A szovjet tudomány és technika sikerét még azok a tudósok is kénytelenek elismerni — folytatja a vezércikk —, akiket egyáltalán nem lehet a Szovjetunió iránti rokonszenvvel gyanúsítani. *Wernher von Braun*, a rakétatechnika ismert szakembere, aki az Egyesült Államokban tevékenykedik, kijelentette, hogy a harmadik szputnyik felbocsátása *„egyszerűen megerősíti azt a véleményemet, hogy az oroszok megelőztek bennünket ezen a téren."*

Az amerikai sajtó a harmadik szovjet szputnyikról ezt írja: *„Óriási harmadik szputnyik kering a Föld körül. Másféltonnás vörös hold, százszor nagyobb szputnyik, mint a mienk."* Az amerikai és a szovjet mesterséges holdak súlyát összehasonlítva és azokat az eszközöket kommentálva, amelyek a mesterséges holdaknak pályájukon való elindításához szükségesek, az amerikaiak elismerik a Szovjetunió vitathatatlan fölényét. *Richard Porter*, a mesterséges holdak felbocsátására vonatkozó program végrehajtásával foglalkozó amerikai bizottság elnöke egy sajtóértekezleten kijelentette: *„Az oroszoknak gratulálni kell, hogy felbocsátottak ilyen nagy mesterséges holdat, ilyen érdekes tudományos kutatóprogrammal." A Manchester Guardian* tudományos szemlézője kifejtette, hogy az első szputnyik felbocsátása óta az oroszok sokszorosan növelték szputnyikjuk súlyát és megkétszerezték pályájának legnagyobb magasságát.

E kiemelkedő esemény visszhangjában a legfontosabb — írja befejezésül a Pravda vezércikke —, hogy *a harmadik szovjet mesterséges hold a világ elé tárja a szovjet tudomány, technika, a szovjet ipari hatalom újabb nagy előrehaladását.* Ez a ragyogó sikere a Szovjetunióban már diadalt aratott szocialista rendszer hatalmas életerejének, kapitalista rendszer fölötti fölényének eredménye. A szovjet dolgozók a kommunista párt vezetésével újabb nagy tetteket hajtanak végre az emberiség nagy ideáljaiért, annak érdekében, hogy mindinkább alárendeljék az embernek a természet erőit.

Magyarországra érkezett a mongol parlamenti küldöttség

Május 23-án Budapestre érkezett a Mongol Népköztársaság nagy népi huráljának küldöttsége, amely az országgyűlés meghívására látogatott el hazánkba.

A küldöttséget Cs. Szurundzsab, a Mongol Népköztársaság nagy népi huráljának elnöke, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága Politikai Bizottságának és titkárságának tagja vezeti.

A küldöttséget, amely a Német Demokratikus Köztársaságból jövet érkezett hazánkba, a Ferihegyi repülőtéren ünnepélyesen fogadták.

Üttörők virágcsokrokkal kedveskedtek a vendégeknek, majd Vass Istvánné, az országgyűlés alelnöke üdvözölte a mongol parlamenti küldöttséget.

Az üdvözlésre Cs. Szurundzsab, a mongol parlamenti küldöttség vezetője válaszolt.

•

Dobi István, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke és dr. Münnich Ferenc, a forradalmi munkásparaszt kormány elnöke május 23-án délután az Országház Munkácsy-termében fogadta a mongol parlamenti küldöttséget, élén Cs. Szurundzsabbal.

A baráti légkörben lefolyt találkozáson a magyar államférfiak hosszas, szívélyes beszélgetést folytattak a mongol parlamenti küldöttség tagjaival.

•

A mongol parlamenti küldöttség május 24-én, szombaton megkoszorúzta a hazánk szabadságáért és függetlenségéért elesett magyar hősök emlékművét a Hősök terén, valamint a Szabadság téri szovjet hősi emlékművet.

•

A mongol parlamenti küldöttség délután az Újpesti Bőrgyárba és a Pannónia Szőrmeárugyárba is ellátogatott.

A Brüsszeli Világkiállítás egyik leglátogatottabb része a szovjet pavilon. A sokféle látványosság között a vásár látogatóinak alkalmuk adódik a Szputnyik II. modelljének megtekintésére is.

A szocialista országok fontos tanácskozásai Moszkvában

A *Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában* résztvevő országok kommunista és munkáspártjainak képviselői 1958. május 20—23-ig *Moszkvában* értekezletet tartottak.

Az értekezlet megvitatta a szocialista országok közötti gazdasági együttműködés továbbfejlesztésének kérdéseit, a nemzetközi munkamegosztás következetes megvalósítása, a termelés ésszerű szakosítása és egybehangolása szempontjából. Az értekezlet meghallgatta a szocialista országok állami tervező szerveinek tájékoztatását a legfontosabb népgazdasági ágak távlati fejlesztési terveinek kidolgozásáról.

Az értekezlet részvevői egyhangúlag megállapították, hogy

a szocialista országok gazdasági kapcsolatai szakadatlanul erősödnek és mind sokoldalúbbá válnak.

A legutóbbi években jelentősen fejlődött a termelés szakosítása és egybehangolása, különösképpen a gépgyártásban.

A *Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa*, valamint a tanács állandó bizottságai fontos munkát végeztek, hogy ajánlásokat dolgozzanak ki a szocialista országok népgazdaságfejlesztési távlati terveinek elkészítését illetően.

A szocialista országoknak a teljes egyenjogúságon, a nemzeti érdekek tiszteletbentartásán és a szocialista kölcsönös segítségen alapuló sokoldalú együttműködés eredményesen szolgálja a szocializmus és a kommunizmus építését. *Ez az együttműködés lehetővé teszi, hogy a szocialista gazdasági világrendszer előnyeit a lehető legjobban kihasználjuk az egyes szocialista ország termelőerőinek fejlesztésére és az egész szocialista tábor gazdasági erejének növelésére.*

Az értekezlet úgy véli, hogy napjainkban, amikor a szocialista országok gazdasági kapcsolatai jelentősen megerősödtek és sokoldalúak lettek, különösen nagy fontosságra tesz szert a gazdasági együttműködés formáinak továbbfejlesztése és tökéletesítése, a szocialista táborhoz tartozó országok népgazdaságának egymáshoz kapcsolódó ágaiban a termelés szakosításának és egybehangolásának elmélyítése.

A termelés szakosításának és egybehangolásának helyes megszervezése a szocialista táboron belül biztosítja az anyagi erőforrások gazdaságos felhasználását és a társadalmi munka termelékenységének fokozását. Biztosítja a szocialista országok természeti erőforrásainak és gazdasági feltételeinek ésszerűbb kihasználását, hogy meggyorsíthassák a szocialista termelés bővítési ütemét. Az értekezlet felhívja a figyelmet arra, hogy

szükség van a népgazdaság nyersanyagszolgáltató ágainak és az energetikának minden lehető módon való fejlesztésére és bevezetésére.

A kommunista- és munkáspártok képviselői egybehangzóan megerősítették, hogy jobban ki kell aknázni a szocialista országok óriási lehetőségeit és minden vonalon tekintetbe kell venni a szocialista országok kölcsönös érdekeit a távlati tervek kidolgozásakor, s a kevésbé fejlett iparral rendelkező országok iparosítási színvonalának emelésére ki kell bővíteni a kölcsönösen előnyös együttműködési formákat.

Az értekezlet hangsúlyozta, hogy tovább kell fokozni a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának és szerveinek szerepét a gazdasági együttműködés szervezésében.

Az értekezleten összehangolt indítványokat dolgoztak ki és hagytak jóvá a szocialista országok gazdasági együttműködésének továbbfejlesztésére, a termelés egybehangolására és szakosítására, valamint az egyes országok távlati népgazdaság-fejlesztési terveinek kidolgozására vonatkozóan. Az értekezlet elhatározta, hogy ezeket az indítványokat

a szükséges gyakorlati intézkedések kidolgozása céljából továbbítja a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsához.

A KGST-n kívül álló országok pártjainak képviselői az értekezleten közölték, hogy készek tevékenyen részt venni a szocialista országok gazdasági együttműködésében, készek erősíteni ezt az együttműködést megfelelő formákban, az illető országok adottságainak megfelelő intézkedések végrehajtása útján.

Az értekezlet részvevői a napirenden szereplő kérdéseket szívélyes, baráti légkörben, a testvéri kölcsönös megértés szellemében tárgyalták meg. A kérdések megvitatása a pártok képviselőinek teljes nézetegységét mutatta az összes felvetett kérdésekben.

Eisenhower válaszlevele Hruscsovnak

Mint a *Reuter* közli, május 24-én, szombaton nyújtották át a Szovjetunió külügyminisztériumában Eisenhower elnöknek Hruscsovhoz, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökéhez intézett levelét, amelyben Eisenhower azt javasolja, hogy az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország és a Szovjetunió szakértői három héten belül üljenek össze Genfben a kísérleti nukleáris robbantások ellenőrzési módszereinek tanulmányozására. Eisenhower elnök ebben az üzenetében, amely válasz N. Sz. Hruscsov korábbi levelére, megnevezi azokat a tudósokat, akiket az Egyesült Államok a tanácskozásra kijelöl.

Barátsági és megnemtámadási szerződés megkötését javasolja a Szovjetunió Olaszországnak

Gromiko szovjet külügyminiszter május 20-án fogadta *Mario Di Stefano* moszkvai olasz nagykövetet és átnyújtotta neki a szovjet kormány nyilatkozatát a szovjet—olasz barátsági és megnemtámadási szerződés megkötése ügyében. Átnyújtotta egyúttal a szóbanforgó szerződés tervezetét is. A nagykövet megígérte, hogy haladéktalanul továbbítja kormányához a szovjet kormány nyilatkozatát és a szerződés tervezetét.

A szovjet kormány javasolja az olasz kormánynak, hogy kezdjenek tárgyalásokat Olaszország és a Szovjetunió barátsági és megnemtámadási szerződésének megkötéséről,

továbbá oldják meg a jóvátétel kérdését, kiindulva a szerződés rendelkezéseiből és a két ország baráti kapcsolatai megteremtésének szükségességéből.

A szovjet kormány által javasolt szerződés előírja, hogy a felek nem folyamodnának erőszakhoz és minden vitás kérdést kizárólag békés eszközökkel oldanának meg.

A tervezet szerint a felek köteleznék magukat, hogy előmozdítsák a két ország gazdasági, kulturális és tudományos együttműködésének fejlődését és erősödését.

A szovjet kormány nyilatkozata hangsúlyozza, hogy

a szerződés megkötése fordulatot jelentene az olasz—szovjet viszonyban és kedvező hatással lenne az egész nemzetközi helyzetre.

Ugyanakkor a szovjet kormány kijelenti, hogy teljesíthetné az olasz békeszerződés bevezető szakasza politikai és katonai rendelkezéseinek felülvizsgálatára előterjesztett olasz kívánságokat.

Kínai magyar tudományos együttműködési egyezmény

Pekingben május 17-én délután a Kínai és a Magyar Tudományos Akadémia képviselői tudományos együttműködési egyezményt írtak alá.

Az Egyesített Atomkutató Intézet Tudományos Tanácsának ülésszaka

Moszkva (TASZSZ)

A Moszkva közelében fekvő Dubnában megnyílt az Egyesített Atomkutató Intézet Tudományos Tanácsának 4. ülésszaka.

A tudományos tanács, amelyet évente kétszer hívnak össze, dönt az intézet tudományos tevékenységének alapvető kérdéseiben.

Az intézet félévi munkájáról szólva, *Dmitrij Blohincev* professzor, az intézet igazgatója beszámolójában elmondotta, hogy a nagyenergiájú fizikai laboratóriumban tökéletesítették a tízmilliárd elektronvoltos szinkrofazotront. A kutatások lehetővé tették, hogy többszörösére emeljék a felgyorsított protonnyaláb intenzitását. Kísérleti berendezéseket létesítettek új részecskék kutatása és tanulmányozása céljából. Fontos munkát végzett e téren a *Vang Csang-csang (Kína)* és *Bruno Pontecorvo (Szovjetunió)* professzorok vezette tudóscsoport.

A magfizikai laboratórium kollektívája megoldotta a szinkrociklotron bonyolult rekonstrukcióját. Rendkívül érdekes eredményt nyújt a deuteronok felgyorsítása, ami elvileg új kutatásokat tesz lehetővé.

Az Egyesített Atomkutató Intézet tudósai sikeres munkát végeznek a kísérleti anyagok elemzéséhez szükséges gyors működésű automata berendezések létrehozása terén. Együttműködnek más országok, a többi közt Magyarország és Lengyelország tudományos intézményeivel, azonkívül számos szovjet vállalattal.

A tudományos tanács ülésszaka öt napig tartott.

A MAGYAR IPAR SEREGSZEMLÉJE

Megnyílt a Budapesti Ipari Vásár

Megnyitotta kapuit a Budapesti Ipari Vásár. Nagyobb, mint eddig bármikor. Szebb, mint a felszabadulás óta bármelyik. 180 000 négyzetméteres területen felvonultak a magyar gyárak, szövetkezetek, kisiparosok, s ott vannak mellettük a szomszédos és baráti országok kiállítási csarnokai.

Nyugodt, békés esztendő alkotóerejét hirdeti itt minden. Tavaly is szép volt, tavaly is örültünk neki, a mostani öröm azonban más: zavartalan munkával eltelt tizenkét hónap eredményeit összegezi és messzi jövő békés építőmunkájának kimerithetetlen lehetőségét igéri. 1957. nyarán még minden gondolatunk, tettünk mélyén ott vibrált az ellenforradalom irtózatos emléke — ma már — anélkül, hogy csökkenne az emlék figyelmeztető ereje — a konszolidáció első teljes évének teljes eredményeit mérlegelhetjük. S bármennyire tudjuk, hogy szocialista iparunk termelési módszerében még vannak hibák, a józan számvetés azonban büszkeséget ad.

Iparnak és kereskedelemnek — magyar iparnak és kereskedelemnek — ez a nagyszabású találkozása azt mutatja, hogy a felvonult több száz fővárosi nagyüzem, vállalat, vidéki gyár termelésének java az európai országok versenyében is helytáll. A Szovjetunió, Kína, Lengyelország, Románia és a Német Demokratikus Köztársaság kiállítása — amely ugyancsak kimagasló jelentőséget ad az idei vásárnak — azt mutatja, hogy a szocialista országok egymás közötti kereskedelmének megbecsült tagja hazánk. Barátainknak is részük van a mai örömben: az ő segítségük nélkül nem juthatott volna odáig a magyar ipar, hogy egy tavaszon egymásután két nagy seregszemlén: a brüsszeli világkiállításon és a Budapesti Ipari Vásáron mutatkozzék be a látogatóknak.

Az első nap jó reményekkel kecsegtet. Hisszük: a „zárszámadás" is erkölcsi és anyagi sikerekben bővelkedik majd, hogy jutalmazza az egész nép összefogását. Mert azé az érdem.

Az ünnepélyes megnyitás

Az ünnepélyes megnyitón megjelent *Dobi István, dr. Münnich Ferenc, Biszku Béla, Fock Jenő, Kállai Gyula, Kiss Károly, Marosán György,* több miniszter, a politikai, társadalmi, gazdasági élet, a diplomáciai testületek számos vezetője és a Magyarországon tartózkodó külföldi delegációk.

Dr. Pongrácz Kálmán megnyitó beszédében rámutatott, hogy az ipari vásár újabb lépés a jószomszédi, kereskedelmi kapcsolatok erősítéséhez. Megemlítette, hogy a vásáron 304 ipari és kereskedelmi vállalat, 210 szövetkezet és 266 kisiparos vesz részt. A minisztériumok vállalatai a vásár területének több mint 60 százalékát foglalják el. Szükséges — mint mondotta —, hogy a jövőben bővítsék a vásár területét. — Az a megértő támogatás — fejezte be beszédét *dr. Pongrácz Kálmán* —, amelyet pártunk és kormányunk részéről eddig is tapasztaltunk, az a helyes politika, amely gazdasági életünk irányításában megnyilvánult, biztosíték a szocialista magyar ipar fejlesztésére.

Sok tízezer látogató a vásár első napján

Már jóval 12 óra előtt nagy sokaság várakozott a Városligetben a vásár bejárata előtt, s amikor délben megnyíltak a kapuk, ezrek és ezrek özönlötték el a pavilonokat.

Csakhamar kitűnt, hogy olyan gazdag, nagy a kiállítás, hogy hosszú órák alatt sem lehet bejárni, mindent megnézni. A hatalmas gépipari kiállításon sokan csodálták meg az Ikarus-gyár korszerű szépvonalú autóbuszait, az új 555-ös farmotoros és az Egyiptomnak szállított 31—L autóbuszt. De a legnagyobb érdeklődést kétségtelenül a háztartási gépek, rádiók keltették. Nagy tetszést aratták az Audion *„zenekombinátjai"*: televízióval, rádióval, magnetofonnal és lemezjátszóval ellátott szekrények. Sokan tekintették meg az új centrifugás mosógépeket, hűtőszekrényeket, kávéfőzőket. A vidéki üzemek fejlődéséről győzte meg a látogatókat az új pápai hűtőszekrény, az egriek szép MOPED-je és a fehérvártiak új televíziója, a *„Munkácsy"*.

Sokan keresték fel a textil-, a cipő- és a bútoripari bemutatókat. Sokan is vásároltak. Nagy érdeklődést keltett a lakásépítési kiállítás is.

Már az első óráktól nagy tömegeket vonzott a Szovjetunió pavilonja. Az érdeklődés középpontjában természetesen a szputnyik I. és a szputnyik II. modellje állt, de hosszasan időztek el az új Moszkvát bemutató kiállításon is. Sokan gyönyörködtek az új Moszkvics-autókban s a szovjet híradástechnika alkotásaiban.

A Kínai Népköztársaság pavilonjában a csodálatos elefántcsontfaragásokon, porcelánokon, tündöklően szép textíliákon kívül nagy feltűnést keltettek a kínai gépipar kiváló termékei. Hasonlóképpen a különleges kínai italok s nálunk ismeretlen gyümölcsökből készült konzervek.

Nagy volt a tolongás az importárú pavilonjában. Sokan vásárolták a román szőnyegeket, iparművészeti cikkeket, a szovjet játékokat s a különleges orosz halkonzerveket.

A vendéglőket is hamar elárasztották s nagy forgalmat bonyolított le a Mackó, a többi lacikonyha és a borkóstoló.

Dr. Münnich Ferenc nyilatkozata:

„Ez a legmagasabb színvonalú ipari kiállításunk a felszabadulás óta"

Dr. Münnich Ferenc, a kormány elnöke május 23-án délben, miután végigjárta a Budapesti Ipari Vásárt és megtekintette az állami, valamint a szövetkezeti ipar, a helyi ipar és a magánkisipar termékeit, a következőket mondta a vásáron tapasztaltakról a Népszabadság munkatársának:

Ez a legmagasabb színvonalú, legtartalmasabb ipari kiállításunk a felszabadulás óta látottak közül. Változatos, ízléses, modern, magas kultúrára vall az anyaga. Büszkék lehetünk a magyar iparra s arra is, hogy a baráti országok, elsősorban a Szovjetunió és Kína s ha kisebb területen is, de nagyszerű cikkeikkel Lengyelország, a Német Demokratikus Köztársaság és Románia milyen nagy szeretettel, sok újdonsággal, rengeteg értékes látványossággal vonultak fel kiállításunkra.

Gazdasági életünknek nagy eseménye a Budapesti Ipari Vásár azért is, mert mintegy másfél évvel az ellenforradalom után mutatja be: milyen jelentős teljesítményekre képes iparunk. A vásár népünk élet- és munkaszeretetét tükrözi, a szocialista alkotó munkához való kedvét jelképezi, s arra is utal, hogy a párt és a kormány vezetésével helyes úton haladunk.

A Budapesti Ipari Vásár kiállítói — mondotta végül *dr. Münnich Ferenc* — bebizonyították: *tudatában vannak annak, hogy jövőnk, boldogulásunk záloga a jobb, az olcsóbb termelés, amely a lehető legrövidebb időn belül módot ad arra, hogy nagyobb beruházások segítségével haladjunk tovább előre. Köszönet a kiállítóknak és a fővárosi tanácsnak, amely gondos szakszerű szervezéssel megalapozta e vásár nagy sikerét.*

Hazai Hírek

Magyar-lengyel gazdasági tárgyalások kezdődtek Budapesten

Május 20-án Budapestre érkezett a lengyel Külkereskedelmi Minisztérium küldöttsége Tadeusz Nesztorovics vezetésével. A küldöttség tagjai tárgyalásokat folytatnak majd az 1958. évre szóló magyar—lengyel árucsereforgalmi megállapodás bővítéséről és a két ország közötti kereskedelem kiszélesítéséről. A megbeszéléseket magyar részről Tordai Jenő külkereskedelmi minisztériumi főosztályvezetőhelyettes vezeti.

NAGYSZABÁSÚ ELLENŐRZÉST VÉGZETT a budapesti üzemi vendéglátó vállalatoknál és a saját kezelésű üzemi konyháknál a Budapesti Kereskedelmi Felügyelőség. A 33 konyhára kiterjedő vizsgálat megállapította, hogy az üzemi vendéglátóipari konyhák működésében sokkal kevesebb a hiba, mint az üzemek saját kezelésében levő konyháinál.

TÖBB MINT 500 TANITÓ, tanár, óvónő utazik az évvégi vizsgák után kedvezményesen a Német Demokratikus Köztársaságba, Csehszlovákiába, Lengyelországba és a Szovjetunióba.

HAROM MÉLYFORRÁS naponta 2400 köbméter vizet ad Debrecen határában. A nagyerdei fürdőben sokan keresnek gyógyulást. A városi tanács tervei szerint kétmilliő forintos beruházással százágyas gyógyszállót építenek, fürdőket, zuhanyozókat, gőzkamrát és pihenőt rendeznek be a gyermekbénulásban szenvedők utókezelésére.

AZ ÉV ELEJÉN az ország nyolc öntödéje között munkaverseny kezdődött a takarékos termelésért. A verseny első negyedévi eredményeit a napokban értékelték. Ennek alapján az első helyezést a Lenin Kohászati Művek acélöntője érte el 127 ponttal. Második a Ganz Vagongyár öntödéje 74, míg a harmadik a Vörös Csillag Traktorgyár 60 ponttal.

SZÁZÁGYAS JÁRÁSI KÓRHÁZ nyílik rövidesen Fejér megyében, Mór községben.

LUCFENYŐCSEMETÉT EXPORTÁLUNK AUSZTRIÁBA. Az osztrákok 3,5 millió csemetét és 40 mázsa fekete fenyőmagot vásároltak tőlünk. Az állami erdőgazdaságok gondolnak a belföldi szükségletre is: 1962-ben már 2300 holdon nevelnek majd „karácsonyfát", s így fedezni tudják a karácsonyi szükségletet.

NÁDOR VERA, a Ruhaipari Tervező Vállalat tervezőosztályának művészeti vezetője elutazott Párizsba és Brüsszelbe, háromhetes tanulmányi útra.

DR. SIMONOVITS ISTVÁN, az egészségügyi miniszter első helyettese, az Angol Királyi Egészségügyi Társaság meghívására Londonba utazott és Eastbourneban részt vesz az egészségügyi konferencián.

A HAZÁNKBAN TARTÓZKODÓ Német Demokratikus Köztársaság irodelegációja a Kulturális Kapcsolatok Intézetében sajtófogadást adott, amelyen ismertették a Német Demokratikus Köztársaság irodalmi életét.

80 000 DOLLÁR ÉRTÉKŰ préslégszerszám és alkatrész szállítására kötött megállapodást Argentínával a Ferunion Külkereskedelmi Vállalat.

MAGYAR PEDAGÓGUSKÜLDÖTTSÉG érkezett Jugoszláviába. A küldöttséget Makoldi Mihályné, a Magyar Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke vezeti. Teofil Wojenskinek, a Lengyel Közoktatási Dolgozók Szakszervezete központi bizottsága elnökének vezetésével — lengyel küldöttség is érkezett Belgrádba. A küldöttségek viszonozzák a jugoszláv pedagógusok lengyel-, illetve magyarországi látogatását.

A MALÉV GÉPEI rendszeresen szállítanak primőrárukat külföldre. Eddig több mint 60 tonna salátát és retket továbbítottak Prágába. Rövidesen epret és málnát szállítanak majd a skandináv államokba.

OLASZ VENDÉGEK ÉRKEZTEK Magyarországra több napos látogatásra.

A GYŐRI VAGONGYÁR KÜLDÖTTSÉGE, Lakatos Albert vezetésével hat hétig tartózkodott Londonban, ahol az angol Stone-cég megbízottaival tárgyaltak. Itt készítik a világon a legjobb vasúti légjavító berendezéseket. A Győri Vagongyár a gyártási jogot akarta megvenni. A hetekig tartó tárgyalások sikerrel fejeződtek be. Megegyeztek, hogy a Győri Vagongyár a Stone-cégtől száz ilyen légjavító berendezést vásárol. Fokozatosan küldik ezeket Győrbe, azután pedig már a vagongyárban készítik majd a világhírű, modern berendezéseket.

A NÉPHADSEREG KÖZPONTI TISZTI HÁZÁBAN az Országos Gyermek- és Ifjúságvédelmi Tanács szakbizottsága megbeszélést tartott a 14—18 éves fiatalok elhelyezkedésének kérdéséről.

A DUNA—TISZA KÖZÉN az állami gazdaságokban kiterjesztik az öntözéses gazdálkodást. Az idén már 1600 holdnyi szántóföldet és gyümölcsöst öntöznek a folyókhoz közel fekvő területeken. A legtöbb helyen már hozzá is kezdtek a kevés befektetést igénylő vízvezetékcsatornák építéséhez.

A MAGYAR IONOSZFÉRA-VIZSGÁLÓ BERENDEZÉST sorozatban gyártják exportra. Jövőre — többek közt — a Szovjetuniónak, Lengyelországnak, Romániának, Bulgáriának és Koreának szállítanak ilyen berendezést.

AZ UJ FŐVÁROSI LAKÓTELEPEK már nagy ütemben épülnek. A lágymányosi lakótelepen 201, a Hévízi úton 245, Csepel-Csillagtelepen 439, a Kerepesi úton 205, a Flastyúk utcában 425, a Nagy Lajos király útján 555, az Üllői úton 253, a Róna utcában pedig 192 modern lakást adnak át majd tulajdonosiknak.

MASFÉLMILLIÓ FORINTOT takarítottak meg az olajbányászati újításokkal.

FRANCIA ÉS KÍNAI ajándék-könyvsorozatok érkeztek.

AZ ÓZDI KOHÁSZATI ÜZEMEKBEN a levegőellátás javítása érdekében 6 milliő forintos beruházással két turbó-fúvót szerelnek fel.

A HETEDIK PEDAGÓGUSNAPOT június 1-én, az elmúlt évekhez hasonló módon rendezik meg. A pedagógusnap évi ünnepségeit összekapcsolják az iskolák és óvodák államosításának tizedik évfordulójával.

AZ EGYIPTOMBÓL ÉRKEZŐ JELENTÉSEK arról számolnak be, hogy a heluani híd építése befejezéséhez közeledik. A MÁVAG szerelői, akik a Nílus két partjáról indulva kezdték meg a munkát, április 16-án találkoztak a folyó felett és április 28-án a híd utolsó darabját is összeillesztették. A napokban megkezdik a közúti pálya vasbetonszerkezetének szerelését, amelyre aszfalt pályaburkolat kerül. Hamarosan lerakják a hídon a vasúti talpfákat is. Az egyiptomi kormány kérésére az építkezési munkálatokat meggyorsították és július 23-án, Egyiptom legnagyobb nemzeti ünnepén, az ország felszabadulásának évfordulóján, a hidat átadják rendeltetésének.

Hatmilliós beruházást kapott a híradástechnikai ipar

A híradástechnikai ipar ebben az évben hatszmillió forintot kapott építkezési beruházásokra. Ebből az összegből az Orion Rádiógyárban ötmilliót költenek új üzemrész építésére, ahol jövőre televíziós készüléket gyártó szalagokat állítanak munkába. Az Egyesült Izzó Vácott épülő képcsőgyárának energia- és közműhálózatát fektetik le. A Belotannisz Híradástechnikai Gyár mikrohullámú berendezések készítésére szükséges épületre költ több millió forintot. A Híradástechnikai Vállalat a dieselelektromos mozdonyok kapcsolószerkezetének gyártására, a Híradástechnikai Anyagok Gyára a ferrit készítésére bővíti üzemét.

Európa egyik legkorszerűbb vasbetonfeszítő üzeme épül Lábatlanon

„A lábatlani Épületelem-gyárban az idén olyan üzem építését fejezik be, amelyben a legmodernebb, úgynevezett feszített vasbetontalpakat gyárthatják majd. A harmincmilliő forintos beruházással épülő üzemet magyar mérnökök tervezték és berendezéseit is magyar üzemek állítják elő.

Több iparcikk ára csökkent

A Belkereskedelmi Minisztérium sajtóosztálya közli, hogy a kereskedelem 1958. május 26-tól kezdődően országos szezonvégi kiárusítást rendez. A kiárusítás körébe vont iparcikkeket az állami és szövetkezeti boltok csökkentett áron kezdik forgalomba.

A kiárusításhoz több száz ruházati, vasműszaki és más iparcikk árát értékelték le. Számos cikk lényegesen olcsóbb lett. Női pamut kuli például 137 forint helyett 98 forintba kerül. Bárány szőrmebélelés férfi lódenkabát 1450 forintról 1250 forintra csökkent. Svéd villanyborotva a korábbi 900 forint helyett 600 forint. Háromnegyedes ujjú női gyapjú kulikabát 360 forintról 270-re, illetve 400-ról 300-ra csökkent. A Sirály csónakmotor 4500 forint helyett 3000 forint. A színes kínai teáskészlet 1980 forint volt, az új ára 750 forint. Hasonló árcsökkenések vannak egyes méteráruknál, férfi, női és gyermek lábbeliknél, valamint játékoknál és műanyag használati tárgyaknál.

Negyedmilliárddal növeli a vegyipar idei kivitelét

A NEHÉZIPARI MINISZTÉRIUM takarékossági ankétja behatóan foglalkozott az importanyagok megtakarításával, az export növelésével. A vegyipari kereskedelmi igazgatóságtól kapott tájékoztató szerint az ankét nyomán feladatul tűzték ki az export-import mérleg további javítását. Felülvizsgálták terveiket és kiderült, hogy az ez évre tervezett ezer milliós exportot 1250 millióra tudják felemelni.

TOVÁBBI TÚLTELJESÍTÉSRE is vannak lehetőségek. A színesfémipar, ha megfelelő mennyiségű villamosenergiát kap, 130 millió forinttal tud többet termelni az előirányzottnál. Ennek nagy jelentősége van, miután az alumínium ára a világpiacon jelenleg egy szinten van a rézzel, amire a hazai iparnak igen nagy szüksége van. A másik lehetőség a gyógyszeripar, amely az első negyedéves tervét — különféle exportálásával — 21 millióval teljesítette túl.

AZ IMPORTANYAGOKKAL való helyes gazdálkodás érdekében a kereskedelmi igazgatóság negyedévenként ellenőrzi a készletfelhasználást, mert ésszerű gazdálkodással mintegy 10 millió forint értékű importanyag takarítható meg.

Elkészült a kétszártonnás műanyagsajtológép mintapéldánya

A Borsodvidéki Gépgyárban elkészült és a napokban át is adták a tökéletesített kivitelű, kétszáz tonnás export műanyagsajtológép mintapéldányát. A folyadéknyomásos sajtológéppel bakelit és karmamid műanyagból rádió-, telefon- és más híradástechnikai alkatrészek, különféle háztartási cikkek készíthetők. Az új gép sorozatgyártását hamarosan megkezdik.

BIV — Budapesti Ipari Vásár — elvárható a vásárbejárat előtt.

Szeptember 1-től bevezetik a gyakorlati foglalkozást a kijelölt általános iskolákban és gimnáziumokban

Az általános iskolákban 1958. szeptember 1-től heti két óra gyakorlati foglalkozást vezetnek be. A gyakorlati foglalkozások bevezetése fokozatosan történik. Szeptembertől csak azokban az iskolákban kezdődik, ahol már megfelelő felszerelések, szerszámok, műhelytermek vannak.

Az általános gimnáziumokban a gyakorlati, kísérleti oktatást csak ott vezetik be, ahol a feltételek biztosítottak. A kijelölt gimnáziumokban a párhuzamos osztályok közül csak az egyik osztályban kezdik a politechnikai oktatást. Az 1958—59-es tanévben általában az első osztályokban, a II—IV-ben pedig csak kivételesen.

Néhány hónap múlva fényárban úsznak a főútvonalak Budapesten

Az Elektromos Művek az év elején elhatározta, hogy ebben az esztendőben megoldja a főútvonalak közvilágításának korszerűsítését.

A nagyarányú munkához az év harmadik negyedében látnak hozzá. Rendbehozzák az utcai világítást a Belvárosban, így elsősorban a Váci utcában és a Petőfi Sándor utcában, majd sugárirányban a város többi részén, tehát a Kálvin tér környékén és a többi főútvonalon.

Különösen érdekes lesz a világítás a Nagykörúton. Az úttest két oldaláról úgynevezett sotornyeles kandellábérek nyúlnak az úttest fölé, mintegy 2,5—2,9 méternyire, tehát a körúti fák erős lombozata nem nyeli el a fényt. Kétszer olyan erős lesz a fényerő a Körúton, mint régebben, s a világítótestek a legkorszerűbbek. Ugyanakkor gondoskodnak arról is, hogy a járdatesteket is megfelelően megvilágítsák.

A terek megvilágításához is újfajta kandellábereket használnak, amelyeknek 8—8 karjuk lesz. A főútvonalakon általában neonvilágítást alkalmaznak.

Bemutatták a nagyfrekvenciás edzőkészüléket

Évente 1 millió 200 ezer forintos megtakarítás

A *Füzesi Árpád Főműhelyben* nagyszámú meghívott szakértő előtt ismertették a nagyfrekvenciás edzési eljárás jelentőségét. *Rózsavölgyi Tivadar, Hikli János, Soós Antal* és *Sánta Imre* újítók olyan eljárást dolgoztak ki, amellyel a különféle kopásnak kitett alkatrészek hőkezelése után a fogaskerekek, hengerperselyek élettartamát háromszorosra emelik.

Az alkatrészek 600 órás használat után elkoptak, míg a nagyfrekvenciás eljárással hőkezelt alkatrészek 2000 óráig kifogástalanul működnek.

Kürti Gusztáv főmérnök elmondotta, hogy január óta májusig, a Főműhelyben 680 kis fogaskereket és 180 nagy fogaskereket hőkezeltek a nagyfrekvenciás berendezéssel. Népgazdasági szempontból nagy a jelentősége az új edzés alkalmazásának. A Fővárosi Villamosvasúti Főműhely adatai szerint kis fogaskerekeknél a megtakarítás 228 000 forintot tesz ki negyedévenként, de a további alkatrészek hőkezelésével is nagy összeget tudnak megtakarítani, mert az alkatrészek „életét" meghosszabbítják. *A megtakarítás az edzési eljárás kiterjesztésével és célszerű alkalmazásával 1,2 millió forintra tehető évente.*

Az elgondolások szerint az edzési eljárással nemcsak a Főműhely alkatrészeit, hanem az Autótaxi, a Fővárosi Autóbuszüzem, a Fővárosi Teherautófuvarozási Vállalat és más tanácsi vállalatok fogaskerekeit, hengerperselyeit, csapszegeit tudják megmunkálni és ezzel a népgazdaságnak sok milliót tudnak megtakarítani.

Az újítás megvalósítása *Simon Árpádnak*, a Főműhely Vállalat újítási előadójának érdeme, aki 1952-től az elmúlt év decemberéig fáradhatatlanul dolgozott, hogy a nagyjelentőségű újítást bevezessék.

Dobi István és dr. Münnich Ferenc beszélt a Hazafias Népfront seregélyesi nagygyűlésén

Vasárnap a Hazafias Népfront Seregélyesen nagygyűlést tartott, amelyre több ezer dolgozó gyűlt össze, a járás minden részéből. *Dobi István*, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke felszólalása elején utalt arra, hogy az egész magyar dolgozó nép ragyogóan vizsgázott szorgalomból, az elkövetett hibák jóvátételére irányuló törekvésekből, az ország rendjének és a normális termelés helyreállítására irányuló erőfeszítésekből, s az eredmények életünk minden területén szépen megmutatkoznak.

— *Megbecsüljük mindenkinek a segítségét és támogatunk mindenkit munkájában.*

Építsük együtt, munkások, parasztok, értelmiségiek hittel, bizalommal a szocializmust — fejezte be nagy tapssal fogadott beszédét Dobi István.

Dr. Münnich Ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke beszéde elején megemlékezett szülőfalujáról, majd a következőket mondotta:

— Természetesen igen kevés emlékem maradt Seregélyesről. Nagyon halványan emlékszem a régi falura, és *amit ma látok az új, egészen friss, egy új világ képe, azé az új világé, amelyet Magyarországon a szocialista építés, fejlődés teremtett meg.* Itt a *Hadik-grófok* egykori parkjában vagyunk, ide a múltban tilos volt belépni az egyszerű dolgozó embernek. Ma ugyanerre a helyre Seregélyes és környéke dolgozói, a szocializmust építő ország szabad polgárai jöttek össze, hogy az ország fontos dolgairól beszéljenek. Nemcsak belső életünk kérdései, hanem a nemzetközi élet eseményei is mindinkább érdeklik dolgozóinkat. Ez a jó és fontos dolog, de vigyázni kell, hogy mindig jó forrásokra támaszkodva, tájékozódjunk az időszerű politikai kérdésekről.

— *A szocializmus ma már világrendszer — mondotta. — Ebben a rendszerben nyugalom és munka van, amint nyugalom és munka van nálunk is, mert az országot meg tudtuk védelmezni a kapitalisták restaurációs kísérleteitől.*

*

A Csongrád megyei Apátfalva községben május 25-én folytatódtak a *Dózsa-ünnepségek*. A község feldíszített sportpályáján rendezett nagygyűlésen a környékből sok ezren sereglettek össze. A szomszédos Magyarcsanád községből a magyarajkú lakosság mellett több mint félezer nemzetiségi dolgozó paraszt, román és szerb népviseletben jött Apátfalvára. A Dózsa-ünnepségen *Dögei Imre*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a földművelésügyi miniszter mondott beszédet.

Már magyar találmányú és gyártmányú izotóp készülékkel dolgoznak a magyar atomfizikusok

Az atomfizikai kutatás eredményeinek alkalmazása tudományban, iparban, építészetben és mezőgazdaságban rohamosan fejlődik Magyarországon.

Atomfizikusaink és mérnökeink a kutatás több területen messze megelőzik a nyugati országok kutatóit.

Így például a talajvízmosás irányának és sebességének megállapításánál egész Európában a Szovjetuniót és Angliát kivéve csak nálunk használnak izotópot.

A talajvíz vizsgálata sokféle szempontból fontos. Elsősorban természetesen a belvízrendezésnél és vízkutatásnál, de mélyépítési építmények rongálódásának és ipari üzemek szennyvízlevezetésénél a szennyező hatás terjedésének megállapításánál. Ilyen vizsgálatokat azelőtt is folytattak, izotóppal azonban *a régebbi módszerekhez képest milliószor pontosabb méréseket lehet végezni.*

Különösen a magyar találmányú és az egész világon egyelőre csak nálunk használt automatikus izotópadagoló készülékkel, amelyet *dr. Bozóky László*, az Atomenergia Bizottság tagja és *Véssey Ede*, az ÉM Földmérő és Talajvizsgáló Iroda izotóplaboratóriumának vezetője szerkesztettek.

Ez a készülék technikai előnyein felül az izotóp-vizsgálatokat végzők és a környék számára védelmet nyújt az atom-sugár-veszéllyel szemben.

Ujabban ráépítéseknél a régi beton- és téglaalapok teherbíróképességét izotóppal vizsgálják. Így tehát az atomfizika már a lakástermelésnél is szerepet kapott.

A Vibrátor- és Építőgépgyár egyébként több új készülék sorozatgyártását kezdte meg a napokban: *izotópos talajtömörségmérő műszereket, valamint izotópos talajfúrót.* Valamennyit Vésey Ede szerkesztette.

Hasonló készülékeket még sehol máshol nem gyártanak, és így érthető, hogy az új készülékek iránt külföldön is nagy az érdeklődés.

Magyarországon már nagyon sokféle célra és annyi felé használnak izotópot, hogy a megnövekedett szükséglet kielégítésére a Szovjetunióból különleges, e célra épített repülőgépeken havonta egyszer-kétszer nagy mennyiségű izotóp érkezik. S miután minden célra másfajta izotóp szükséges, a Szovjetunió minden alkalommal, mintegy 20 fajtát szállít Magyarországra.

Húsz egylábú fém víztornyot gyártunk az idén

Élénk külföldi érdeklődés az új magyar találmány iránt

A gémeskút után rövidesen új jellegzetessége lesz a magyar tájaknak, a 10—20 méter magas lábon álló, hatalmas fémgömb, a hydroglobus nevű víztorony. *Az elsőt* — amint annak idején hírül adtuk — *már egy idő óta megelégedésre használják*, a következő kettőt ebben a hónapban helyezik üzembe egy Dombóvár melletti állami gazdaság üzemegységében és a Szolnok melletti Palotási Állami Gazdaságban. Ezek, valamint

a Turkevén, Pusztabánréven és Horvátkimlén felállítandó víztornyok ötszáz hektoliter befogadóképességűek, míg a jászberényi városi vízellátást elősegítő fémvíztorony már ezer hektoliteres lesz.

A víztorony előregyártott alkatrészeit különböző nagy vas és gépipari üzemek állítják elő, a szerelési munkákat pedig az Építési Minisztérium Csatorna- és Vízépítő Vállalata végzi. *A tervek szerint ebben az évben már húsz darabot gyártanak ebből az új magyar találmányból*, amely iránt élénk külföldi érdeklődés nyilvánul meg.

A hydroglobus ivóvíz, ipari víz és bármilyen más folyadék tárolására alkalmas és nagy előnye, hogy 25 munkanap alatt összeszerelhető.

Egyetlen fémlába és tartóhuzalai olyan szilárdságot biztosítanak, hogy még városokat is elsodró, legvadabb tornádó sem veszélyezteti.

Mivel előregyártott alkatrészekből épül, szükség esetén könnyen szétszedhető és áthelyezhető. A fémgömb kettős borítórétege között levegőt tartalmaz, s így a benne tárolt víz télen alig hűl le és nyáron sem igen melegszik fel. Külső bevonatát rozsdamentes fémből készítik, a folyadékkal érintkező belső felületet műanyaggal borítják. A különböző nagyságú, 5—40 tonna súlyú berendezés könnyen szállítható. A víztoronyban tárolt vizet szivattyú vagy kompresszor segítségével egyaránt pótolhatják, s a berendezés olyan, hogy mihelyt a víz a megjelölt szint alá süllyed, a szivattyúk azonnal működésbe lépnek. Mindezen tulajdonságainál fogva a hydroglobus előnyösebb és olcsóbb az eddig használt víztornyoknál.

Villamos berendezéseket szállítunk Egyiptomba

A gyakorlatban jól beváltak a VILLESZ által kialakított öntöttvas tokozott szekrénytípusok, amelyekből már eddig is számottevő exportot bonyolítottak le. Jelenleg Egyiptomba, az El-Tabbini erőműhöz szállítanak — a második félévben pedig jelentős szovjet exportmunkát végeznek.

Hátráltatja az export növelését és a belföldi szükségletek gyors kielégítését, hogy a szekrények öntésének korlátozott a lehetősége. Emiatt a VILLESZ ezeket a berendezéseket átlagosan csak öt-hat hónap alatt tudja elkészíteni. Az öntvényhiányt a vállalat műszaki gárdája a gyártmányok körének bővítésével igyekszik áthidalni. Kidolgozták a nagyelemes vaslemeztokozású szekrények típusait és megkezdték gyártásukat. Az új kivitel annyira bevált, hogy már abból is kaptak számottevő export rendelést, legutóbb a Szovjetunióból.

Az új gyártmányok között szerepel a műanyagtokozású szekrények tervbe vett gyártása. A műanyag alkalmazásával megtakarítható az importból származó vasanyag, és életvédelem szempontjából is előnyösebb, mint az öntött vas. A műanyagszekrények alkalmazása hozzájárul az export további növeléséhez.

KISIPARI SZÖVETKEZETI KÜLDÖTTSÉG utazott a Szovjetunióba, az ottani Kisipari Szövetkezetek Szövetségének meghívására.

Magyar vadászfegyverek sikere Észak-Európában

A magyar fegyverkovácsok rég megalapozott hírneve új piacokat szerez külkereskedelmünk számára. A Ferrunion Műszaki Külkereskedelmi Vállalat utazói nemrég tértek haza észak-európai körútjukról. Elmondották, hogy Finnország, Norvégia és Dánia szakértői között nagy érdeklődés mutatkozik magyar vadászfegyverek iránt. A bemutatott minták megnyerték a vevők tetszését és azok — szerintük — több tekintetben felülmúlják a náluk régebben bevezetett máshonnan származó fegyverek minőségét. Számos jelentős próbarendelést adtak fel. Most már csak iparunkon múlik, hogy a próbarendelések kielégítsék a skandináv vevők igényeit. Ez újabb siker lesz a magyar ipar számára, s egyben jelentős exportcikkel bővíti a magyar külkereskedelem cikklistáját.

Gyártják már a sanzsán férfiöltöny-szövetet

A győri Richards Finomposztó-gyárban újfajta gyapjúszövetek gyártását kezdték el a második negyedévben.

Nagy keresletre számíthatnak a tiszta gyapjú tropikál férfiöltöny-anyagok, amelyek eddig csak kivitelre készültek és az idén kerülnek először a belföldi forgalomba. Az egyszínű szöveteken kívül nagy mennyiséget adnak át a kereskedelemnek a Péter nevű, színjátszó, úgynevezett sanzsán tropikál öltöny anyagból, zöldes, drappos és barnás színváltozatban. Ujból gyártják a Budapest nevű, nehezebb minőségű, tiszta gyapjú öltönyszövetet, ami a múlt évben hiányzott.

A nők számára is nagy választékról gondoskodik a gyár. Az amazon elnevezésű tisztagyapjú női ruhaszövet 15-féle színben kerül a boltokba. Pepita női ruhaszövetből enciánkék, piros és terrakotta színű is készül.

Ankét az erkölcstan oktatásáról

A Művelődésügyi Minisztérium középiskolai főosztálya egésznapos megbeszélést tartott az erkölcstan-oktatás bevezetéséről kidolgozott javaslatról, a megyei tanulmányi felügyelőkkel és néhány kiváló osztályfőnökkel. Juhász Ferenc, a Pedagógiai Tudományos Intézet munkatársa ismertette a javaslatot, valamint a francia és szovjet hasonló nevelési terveket. Vadász Ferencné főosztályvezető beszámolt az UNESCO húsvéti értekezletéről.

A megbeszélés részvevői általában helyeselték a tervezetet, valamint azt a kiegészítő javaslatot, hogy az erkölcsi nevelést szorosan össze kell kapcsolni az állampolgári neveléssel.

Újabb gyárberendezések exportját vállalta a kohó- és gépipar

KGM Gépexportirodájától kapott tájékoztatás szerint a világszerte megnyilvánuló automatizálási folyamat következtében az univerzális gépek helyett egyre inkább az úgynevezett célgépek és teljes gyári berendezések iránt érdeklődik a külföld. Ez a magyarázata annak, hogy

az elmúlt négy év alatt mintegy háromszorosára nőtt hazánkban a teljes gyárberendezések exportja.

Külföldre szállított mérleggyári, cukorgyári, szódagyári és szeggyártó-berendezéseinket nagy megelégedéssel fogadták rendelőink. Fontos exportgyártmányaink közé kerültek az élelmiszeripari gépek, amelyekből az utóbbi időben ismét számos megrendelést kapott a külkereskedelem útján a kohó- és gépipar. *A Szovjetunió húsipari gépeket, hűtőtelepeket, paradicsompürégyártó üzemeket, Albánia növényolajipari, vágóhídi és konzervgyári berendezéseket, Lengyelország ugyancsak nagy teljesítményű vágóhídi gépeket rendelt Magyarországból.* Egy-egy üzemi berendezés előállításával 30—40 vállalatunk is foglalkozik és az új követelmények sok esetben automatizálási technikánk fejlesztésére ösztönzik mérnökeinket. A paradicsompürégyártó gépekhez például olyan különleges automatikus berendezéseket készít műszeriparunk, amelyhez hasonlót Magyarországon még sohasem gyártottak.

Gyártmányaink egész sor más iparágban is híressé váltak a külföldi szakemberek előtt. Ezzel magyarázható, hogy

a fejlett iparral rendelkező Csehszlovákia is több gyárfelszerelést rendelt, köztük mészégető berendezéseket,

amelyeket a Gábor Áron Vasöntöde és Gépgyár több más vállalattal együttműködve készít.

Lengyelország legújabb rendelésére üvegcsőgyárat, Bulgáriának gyógyszeripari berendezéseket, Kínának fénycsőgyárat, továbbá a Sangháj-környéki erőművek bővítésére másfél-három és fél megawattos turbinákat szállítunk.

Más országokkal kábelgyártó, orvosi műszereket gyártó, elektródagyártó üzemek felszereléséről tárgyalunk.

A kohó- és gépiparunk iránti érdeklődés a brüsszeli világkiállításon is megnyilvánult. Különböző nyugati cégek eddig mintegy száz esetben kértek részletes ajánlatot a kiállításon bemutatott különleges gépeinkre.

Magyarország először vesz részt híradófilm-fesztiválon

Augusztus 22-én kezdődik Velencében a második nemzetközi híradófilm-fesztivál, amely a XIX. nemzetközi filmfesztivál keretében kerül megrendezésre. A fesztiválon való részvétel feltétele olyan film bemutatása, amely 1957, július elseje és 1958. július 30-a között készül, és amely a gyártó országban már teljes egészében bemutatásra került. A fesztiválon induló filmekben külföldi részletek nem szerepelhetnek.

Magyarország az idén először vesz részt a velencei híradófilm-fesztiválon.

Külföld is érdeklődik a Fémbútorgyár készítményei iránt

Az üzem szép kivitelű csőbútorai új típussal gyarapodtak. Megkezdték a fejtett csővázas ülőbútorok gyártását. A hazai siker visszhangja külföldre is eljutott, s elsőnek egy angol cég képviselője látogatta meg a Fémbútorgyár Fogarasi úti telepét. A tárgyalások eredményeként máris elindult az első külföldi szállítmány, 3000 csővázas kertiszék. Ebben az évben összesen 30 000 széket exportál Angliába az üzem. A második negyedévben már a Szovjetunióba is szállít kárpitozott csőbútort a Fémbútorgyár.

Összegyűjtik és kiadják Dankó Pista dalait

Szegeden a Hazafias Népfront kezdeményezésére júniusban megemlékeznek *Dankó Pista*, a nagy magyar nótaköltő születésének századik évfordulójáról. *Dr. Csongor Győző* múzeológus, az ünnepségeket előkészítő bizottság tagja, vállalta, hogy a centenáriumra összegyűjti *Dankó* még fellelhető dalait. A közönség ugyanis alig negyvenötvenet ismer, *Dankó Pista* azonban ennél jóval többet írt. Bizonyítja ezt *dr. Csongor Győző* eddigi kutatómunkája; amelynek során már több mint négyszáz Dankó-dal szövegét gyűjtötte össze. A nóták hatvan százalékának kottáját is megtalálta. A híres prímásnak sok kéziratára bukkant a szegedi Somogyi-könyvtárban és számos régi dalosfüzetet, dalt talált *Jó Ilonának*, Dankó feleségének Csengődön őrzött hagyatékában is.

Az összegyűjtött anyagot a júniusban Szegeden megnyíló emlékkiállításon mutatják be. A Hazafias Népfront szegedi bizottsága megjelenteti majd a dalokat.

Fekete fenyő- és fehérakácmagot exportál a Bpesti Áll. Erdőgazdaság

A Budapesti Állami Erdőgazdaság a korszerűen berendezett ráckevei magtárolójában 250 mázsa különböző famagot raktároz. A magvak nagy részét a hazai állami erdőgazdaságok használják fel, de bőven jut belőle exportra is. Az osztrákok negyven mázsa fekete fenyőmagot vásároltak, a napokban pedig Olaszországba szállítanak tíz mázsa fehérakácmagot.

Nixon, go home!

Több olvasónk fordult hozzánk azzal a kéréssel, hogy adjunk részletesebb tájékoztatást arról; mi volt az oka, hogy Nixont, az Egyesült Államok alelnökét a dél-amerikai államokban tett körútja során nem megfelelő fogadtatásban részesítették.

Szerkesztőség eleget tesz ezen olvasóink kérésének és közöljük azokat a politikai és gazdasági okokat, amelyek Nixon nem megfelelő fogadtatásához és az Egyesült Államok ellenes tüntetésekhez és egyéb megnyilvánulásokhoz vezetett.

A hírhedt *Ridgway* tábornok néhány év előtti párizsi bemutatkozása óta nem hangzott el külföldi államokban annyi, elemi erejű „*Go home!*" kiáltás, mint *Nixon* mostani dél-amerikai körútja során.

Az Egyesült Államok alelnöke kifejezetten azért indult el nyolc dél-amerikai országba, hogy *megpróbálja népszerűsíteni a washingtoni kormány politikáját és szorosabbra fűzze a kapcsolatokat a latin-amerikai államokkal. Nixon missziója azonban szinte példátlanul csúfosan kudarcba fulladt.*

Szeretnénk megvilágítani: *milyen okokra vezethetők vissza a Nixonnal és személyén keresztül az Egyesült Államokkal szemben mindenütt kirobbant ellenszenv-tüntetések.*

Nyugati politikai megfigyelők még nem alakítottak ki egységes álláspontot az okok eredőjét illetően. Egyesek csupán a gazdasági jelenségekben keresik a dolog hátterét, mások pedig inkább a politikai tényezőket hangsúlyozzák nagyobb nyomatékkal. Az igazság az, hogy a *gazdasági és politikai indítékok egymástól elválaszthatatlanul együttesen játszottak közre Nixon „veszszőfutásához".*

German Arciniegas, a colombiai egyetem neves professzora, mélyenszántó tanulmányában a lényegre mutatott rá, amikor megállapította: a húsz latin-amerikai köztársaság és százmyolcvanmilliós lakossága *„a legbiztosabb menedéket nyújthatná a demokratikus eszméknek mindaddig, amíg ezek az eszmék mentesek maradnak minden imperialista árnyalattól."* Az Egyesült Államok dél-amerikai politikáját viszont éppen az jellemezte, hogy mindenkor beavatkozott más országok belügyeibe, katonai tömböket szervezett, valamint saját gazdasági expanziója érdekében minden módon felhasználta e nagy földrész erőtartalékait. A caracasi egyetem diákjai egészen félreérthetetlenül fogalmazták meg a dél-amerikai értelmiségiek álláspontját. Szemére vetették *Nixonnak*, hogy azokat képviseli, *„kik lemészároltatták Guatemala népét a United Fruit Company kedvéért, akik támogatják a latin-amerikai diktatúrákat, akik felelősek a szüntelen beavatkozási kísérletek politikájáért."*

Jellemző, hogy *Cooper* republikánus szenátor is kijelentette: a Nixon elleni tüntetések nem varrhatók a kommunisták nyakába, hiszen ezek az Egyesült Államok és politikája ellen irányuló nyílt és tartós ellenségeskedés bizonyítékai. A londoni Times washingtoni tudósítója szintén arról ad hírt: *a jelentések azt mutatják, hogy a tömegek amerikaellenes viselkedése inkább politikai, mint gazdasági hátterű felháborodást fejezett ki. A tüntetők gyakorta ilyen feliratú táblákat vittek:* „Nem felejtjük el Guatemalát!" Más feliratok pedig azt hirdették, hogy az Egyesült Államok menedéket adott a szabadság ellenségeinek, de nem fogadta be a venezuelai demokratákat.

Természetesen a gazdasági bajok ugyancsak jelentősen hozzájárultak a latin-amerikai népek elkeseredéséhez az Egyesült Államok monopóliumaival szemben. A második világháború idején az Egyesült Államok ólomért, cinkért, cukorért, gyapotért, kőolajért és más termékekért fordult állandóan a latin-amerikai országokhoz. A háború befejezése után azonban egyre nehezebben jutottak észak-amerikai piachoz a déli nyersanyagok. Az Egyesült Államok jóformán becsapta az ajtót a dél-amerikai országok előtt, magas behozatali vámokkal fenyegetőzött, ugyanakkor saját gyapottermését dömpingáron értékesítette a világpiacon és óriási haszonnal erőszakolta rá a dél-amerikai államokra ipari termékeit. Évről évre romlott a latin-amerikai államok lakosságának életszínvonala. Egy esztendő leforgása alatt *Argentinában 38, Chilében 35, Braziliában 22,5, Uruguayban 24, Colombiában 20 százalékkal drágult a megélhetés.* Az Egyesült Államokban most hevesen bírálják Latin-Amerika állítólagos hálátlanságát. *A New York Daily News* például így fakad ki: *„Milliárdokat adtunk nekik és más idegeneknek a kommunizmus elleni harcra és ezt kaptuk érte. Itt a legfőbb ideje, hogy belássuk: Dél-Amerikában és Európában is szennycsatornába öntjük adófizetőink milliárdjait."* A dél-amerikai népek valóban hálásak lehetnének, ha a béke és a haladás ügyéért állítólag nyújtott dollárok nem akkor nem csupán töredékét annak a segélyösszegnek, amelyet Washington jóvoltából a saját népük ellen fegyverkező diktátorok katonai felszerelésekre költenek.

Az észak-amerikai *„segítség"* egyébként sem lehetett valami túlságosan áldásos. Dél-Amerika óriási kereskedelmi passzívája, az Egyesült Államokkal szemben — amely már 1950-ben 1711 millió dollár volt — állandóan növekszik, s jelenleg a kontinens északi felén dühöngő gazdasági válság, valamint a védővámos intézkedések tovább csökkentik a dél-amerikai importot, főleg fémek tekintetében. Az észak-amerikai gazdasági válság által sújtott Dél-Amerika akut dollárhiányban szenved. *Ezért különösen mély benyomást keltett a szovjet kereskedelmi delegáció Buenos Aires-i nyilatkozata, amely felajánlotta az igazi segítséget: dél-amerikai nyersanyagokért szovjet ipari termékeket.*

Richard Nixon küldetésének fiaskója és a rendkívül elmérgesedett helyzet váratlanul érte az Egyesült Államok kormányát. Olyan meglepő tények kerültek napvilágra, amelyek feltétlenül megkövetelik az amerikai féltekén folytatott egész washingtoni politika erőteljes felülvizsgálását. Mint az *AFP* diplomáciai szemleírója kifejtette, az Egyesült Államokat Európában, a Távol-Keleten, a Közép-Keleten, sőt Afrikában is túlságosan lefoglalta világstratégiája, s kétségtelen, hogy az utóbbi években Latin-Amerikát olyan *„birtokon belüli"* tényezőként kezelte, amelynek problémái nem jelentenek pozitív és gyors akciót ígérő komoly, vagy közvetlen veszélyt.

Ezek az illúziók egyszer s mindenkorra szertefoszlottak. Az Egyesült Államok hivatalos vezető körei kénytelenek voltak rádöbbenni, hogy a *„Nixon go home!"* kiáltásban *egy egész nagy kontinens népeinek észak-amerikaellenes érzelmei robbantak ki. Nixon útja tehát valóban igen jelentősnek bizonyult, csak éppen az ellenkező értelemben, ahogyan azt Washingtonban remélték...*

Egy hős hazatér

Az *Evening Star* jelenti Washingtonból:

Eisenhower elnök elrendelte, valamennyi magasrangú állami hivatalnok jelenjék meg a repülőtéren, hogy hősnek kijáró fogadtatásban részesítsék a dél-amerikai körútjáról visszatérő *Nixon* alelnököt, akit legutóbb Caracasban kövekkel dobáltak meg és leköpdöstek. A fogadás lejazlott...

A „Szállnak a darvak" című szovjet film nyerte a cannes-i fesztivál nagydíját

A zsüri a nagydíjat, a híres aranypálmával a *„Szállnak a darvak"* című szovjet filmnek ítélte oda. Tomboló tapsvihar fogadta a zsürielnök bejelentését. Megszólaltak a harsonák. Utána a bíráló bizottság elnöke elismerő szavakkal méltatta a kitűnő szovjet film hősnője, *Tatjana Szamojlova* művészi teljesítményét. A fesztivál-palotában újra felcsattant a taps, a harsonák *Tatjanát* üdvözölték, aki odalépett a mikrofonhoz: *C'est si bon! O-la-la-la! „Ez oly jó!"* — kiáltotta bele a mikrofonba. Egetverő tapsvihar és „bravó!"-kiáltás volt a válasz.

A zsüri ítéletével mindenki egyetértett. *A részvevők egyhangú véleménye szerint a szovjet film volt a legkitűnőbb, legművészibb filmalkotás, amely az idei fesztivál bemutatói során a vászonra került.* (Jegyezzük meg, a sajtóvisszhang egységes voltára jellemző tényként, hogy a szélsőjobboldali Parisien Libéré filmkritikusa így kiált fel: „Jól ítélkeztek!"

A zsüri különdíját a francia *„Nagybátyám"* nyerte el, a zsüri ezzel értékelte *Jacques Tati* művének eredeti komikumát. A rendezés díját a svéd *„Az élet küszöbén"* rendezője, *Ingmar Bergman* nyerte el. A film-forgatókönyv eredetiségét jutalmazó díj az olasz *„Fiatal férjek"* filmnek jutott. A legjobb női alakítások kollektív díját a svéd film női hármasa: *Eva Dahlbeck, Ingrid Thulin* és *Bibi Anderson* kapta. A legjobb férfi-alakítás díja az amerikai *Paul Newmané* lett, a Nobel-díjas *Faulkner* novellájából készült *„Hosszú, forró nyár"*-ban nyújtott alakításáért. (Az amerikai filmgyártás ezzel a filmmel „szépségtapaszt" kapott a *„Karamazov-testvérek"* okozta csorbáért.) A nemzetközi díjat egy tuniszi és egy svájci film nyerte el. A rövidfilmek a franciák sikerét hozták: a *„Szajna találkozása Párizzsal"* és a *„Giocondo"* kisfilmek nyerték holtversenyben az első díjat. A második díjon is két rövidfilm osztozott: a német *„Az élet forrásai"* és a csehszlovák *Brdecka* vidám repülős-kisfilmje.

Megérkezett Párizsba a Moszkvai Nagyszínház balettegyüttese

Két TU 104-es különrepülőgépen vasárnap megérkezett Párizsba a Moszkvai Nagyszínház balettegyüttese. Az együttes vendégjátéka május 30-án kezdődik és június 17-ig tart.

A Le Bourget-i repülőtéren a szovjet művészeket a francia színházi élet képviselői fogadták.

A lengyel film sikere a nyugatnémet film-fesztiválon

Befejeződött a nyugat-németországi Mannheimban az idei nemzetközi kultúr- és dokumentumfilm-fesztivál, amelyen *23 ország több mint 200 filmmel vett részt.* Az ünnepélyes eredményhirdetésre május 17-én a késő délutáni órákban került sor.

A fesztivál fődíját, az *„Arany dukátot"* az *„Egyszer volt"* című lengyel film nyerte, a második, harmadik és negyedik díjat francia és az ötödik díjat ismét lengyel film kapta. Egy német, egy kanadai és egy lengyel filmet oklevéllel tüntettek ki. Az első díjat nyert lengyel film egyébként a brüsszeli világkiállítás keretében, a közelmúltban megrendezett kísérleti filmek versenyének első díját is elnyerte. Az *„Egyszer volt"* új út a filmművészet történetében: a rajzfilm, trükkfilm, híradó- és dokumentumfilm ötvözete. A második díjat nyert francia film a párizsi nemzeti könyvtár kincseit mutatja be, a másik francia film pedig — az *„Első éjszaka"* című — egy kisfiú élményeit meséli el a párizsi Metróban.

A zsüri elnöke elmondotta, hogy nehéz volt a döntés, mert 18, csaknem egyformán jó film közül kellett kiválasztani a jutalomra érdemeseket. A tizennyolc film között volt — mint értesültünk — a *„Viaszváros"* és a *„Londonban jártunk"* című magyar dokumentumfilm is.

A Nemzetközi Újságíró Szervezet új vezetősége

Bukarest, május 19.

A Nemzetközi Ujságíró Szervezet kongresszusa befejezte munkáját. A kongresszuson 27 európai, ázsiai, amerikai és afrikai ország küldöttei és megfigyelői vesznek részt.

A kongresszus negyedik napján választották meg a Nemzetközi Ujságíró Szervezet új végrehajtó bizottságát. Elnök: *Jean Maurice Hermann* (Franciaország), alelnökök: *Danail Kramenov* (Szovjetunió), *Den To* (Kína), *Mauri Rioma* (Finnország), *Michel Hoffmann* (Lengyelország), *Renato Leduc* (Mexikó). A hatodik alelnöki helyet nem töltötték be, mert erre a helyre majd az afrikai újságíró-szervezetek képviselőjét fogják kooptálni.

A Nemzetközi Ujságíró Szervezet főtitkárává *Jaroslav Knoblochot* (Csehszlovákia) választották.

Nemzetközi díjak a béke ügyét legjobban szolgáló újságírók részére

Jean-Maurice Hermann, a Nemzetközi Újságíró Szervezet elnöke, a *Liberation* külpolitikai szerkesztője, aki a Magyar Újságírók Országos Szövetsége vendégeként Budapesten tartózkodott, nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának.

A többi között elmondotta, hogy Bulgáriában, a Feketetenger partján felépül az újságírók nemzetközi üdülőháza, és előreláthatólag már egy esztendő múlva megtelik a világ minden részéről érkező újságíróvendégekkel. Elhatározta a kongresszus, hogy nemzetközi díjakat létesítenek azoknak az újságíróknak a jutalmazására, akik a legeredményesebben szolgálják a béke ügyét, az újságírók együttműködésének célkitűzéseit és a sajtótudományt.

Algériai arab köztársaság létesül

Az Arab Liga algériai bizottságához május 20-án beterjesztett jelentés szerint az algériai szabadságharcosok a közeljövőben kikiáltják az algériai arab köztársaságot, amely csatlakozik az Arab Ligához.

A jelentés, amelyet *Tufik Madini* és *Szlim Khua*, a Nemzeti Felszabadítási Front tagjai terjesztettek az algériai bizottság elé, hangsúlyozza, hogy az algériai köztársaság nyomban kikiáltása után kérni fogja a ligába való bevonását.

Raab kancellár a Szabad Európa rádióról

Bécsi lapjelentések szerint *Raab* osztrák kancellár sajtóértekezletén egy amerikai újságíró kérdésére válaszolva kijelentette:

— *Bizonyos körökkel ellentétben nem tudok egyetérteni a Szabad Európa Rádió propagandamódszereivel.* Különösen az a politikai hírverés bizonyult igen veszélyesnek, amelyet a Szabad Európa Rádió az 1956 őszén lezajlott magyarországi eseményekkel kapcsolatban folytatott.

Nemzetközi vasúti értekezlet Belgrádban

Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Jugoszlávia vasútigazgatósága képviselőinek részvételével nemzetközi vasúti értekezletet tartottak Belgrádban.

Az értekezleten megtárgyalták a jugoszláv—csehszlovák áruszállítási tarifaszövetség újjáalakítását.

Hárommilliárd tonnás barnaszén-lelőhely Bulgáriában

Dimitrovgrád közelében megkezdték Bulgária, s egyúttal egész Délkelet-Európa legnagyobb barnaszén-lelőhelyének kiaknázását. A barnaszén mintegy 30 ezer hektárnyi területen húzódik, s a készleteket hárommilliárd tonnára becsülik. Külszíni fejtéssel, évente körülbelül tízmillió tonna barnaszenet termelnek majd.

A baloldali erők előretörése Görögországban

A háború utáni hatodik görög választások meglepő eredménnyel végződtek. Kevésbé meglepő, hogy *Karamanlisz* volt miniszterelnök vezette Nemzeti Radikális Unió (ERE) az összesen 300 mandátum közül csak 173-at kapott, hanem *sokkal inkább meglepett mindenkit — mind görögországi, mind nemzetközi vonatkozásban —, hogy az EDA (Egységes Baloldali Demokratikus Tömörülés) 78 mandátumával* (a szerk. megjegyzése: az előző parlamentben 18 mandátuma volt) *kiszorította a második helyen levő liberális pártot, amely ezúttal mindössze 36 mandátumra tett szert, holott az előző parlamentben 78 képviselői hellyel rendelkezett.* A kis centrumpártok koalíciója 9 mandátumot, a néppárti unió pedig 4 mandátumot kapott.

A választások eredményei azért is meglepőek, mert *kezdetét jelentik a görög politikai életben uralkodó pártok hirtelen gyengülésének, de mindenekelőtt a liberális párt gyengülésének, amely hosszú éveken át egyike volt Görögország legnagyobb politikai pártjainak.* Ugyanez vonatkozik a Néppárti Unióra is, amely a közelmúltban még kormányon lévő párt volt. Meglepetést keltett az a tény is, hogy a négy centrumpárt választási koalíciója csak 9 mandátumhoz jutott, amely jóval kevesebb az eddiginél.

A *Monde* című francia jobboldali lap váratlan kommunista előretörésnek nevezi az *EDA* sikerét. A kommunisták felé irányuló erő áramlat azzal magyarázható, hogy *a népi tömegek azt kívánják a kormánytól, hogy merészebb, szociális politikát kövessen.* Ez a görög közvélemény lassú, mélyreható fejlődéséből folyik.

Nem kétséges, hogy a görög választás a béke és haladás erőinek jelentős győzelmét eredményezte Görögországban, hatalmas energiákat hozott mozgásba, széles rétegeket mozgósított harcra és megnyitotta az utat a hazafias egység széles alapon történő megvalósítására.

Hetven szovjet tudományos állomás a szputnyik megfigyelésére

Moszkva, május 21. (TASZSZ)

A Szovjetunióban 70 tudományos állomást szereltek fel a harmadik mesterséges hold megfigyelésére. Ebből huszonötöt különleges kamrákkal láttak el, amelyek a szputnyik útjának fényképezésére szolgálnak, és pontosan feljegyzik a szputnyik keringésének időpontját.

Borisz Kukarkin professzor, a Szovjet Tudományos Akadémia asztronómiai tanácsának elnökhelyettese közölte ezeket az adatokat a Pravda legutóbbi számában. A professzor részletesen közli a pontos megfigyelés végett tett intézkedéseket, ismerteti a megfigyelő műszereket és berendezéseket, amelyeknek segítségével így pontos adatok szerezhetők a szputnyik mozgásáról. Ezeknek a berendezéseknek egy része automatikusan működik.

Az Explorer I. beszüntette rádióleadását

Az amerikai haditengerészeti kutatóállomás május 23-án péntek esti jelentése szerint az Explorer I., az Egyesült Államok első mesterséges holdja, amelyet január 31-én lőttek ki, beszüntette rádióadását. Úgy látszik, kimerült második elemberendezése is.

A Nixon-incidensek hatására felülvizsgálják az Egyesült Államok latin-amerikai kapcsolatait

Washington, május 21.

Az amerikai szenátus külügyi bizottsága május 20-án vizsgálatot rendelt el az Egyesült Államok és a latin-amerikai országok kapcsolatainak kérdésében, tekintettel a Nixon alelnök elleni tüntetésekre.

A jövő történelme

Egykor megírják majd — mert, hiszszük, írni még akkor is fognak —, hogy a „földhözkötöttség" korszakának vége felé miként nézett az emberiség egy őszi napon az égre, kikémlelni az első, mindössze embersúlyú gépcsoda útját a világűrben. Megírják: az emberiség hinni kezdte, hogy megnyílt számára az út az egyetlen bolygóról a többire, a hold és a világmindenség felé. Addig csak meséket hallott erről, s elmondja majd a krónikás, hogy a világűrbe lőtt második szovjet rakéta rakománya már félezer kilós volt, s hogy a harmadik — egy májusi napon szállt fel 1958-ban — ezerháromszázhuszonhét kilónyi súllyal, s az ősi emberi lakóhelytől majdnem kétezer kilométernyire kezdte körútját és a földnek nevezett meteort 106 percenként kerülte meg.

A szputnyikok sorában a harmadik a békés tudomány legnagyobb úttörőinek egyike — így írja majd a krónika. — Amikor útnak indult: a földgolyó egy részén még gyarmattartó, konok hatalmaskodók parancsuralmat akartak rákényszeríteni az „egyik" forradalmi múltú népre, egész földrészek készültek lerázni uralmukat. A népek békét akartak — írja majd a történet — a szovjetállam vezetői szüntelenül küzdöttek, hogy a legnagyobb országok kormányfői üljenek le a tárgyaló-asztalhoz. Ez időben még sok nehézségbe ütköztek... A szputnyik azonban tovább haladt győzelmes útján és az emberekben mind erősebb lett a meggyőződés: az egész világon a béke, a tudomány, az élet lesz a győztes!

Kekkonen finn köztársasági elnök megérkezett Moszkvába

Kliment Vorosilov meghívására május 22-én délelőtt Moszkvába érkezett *Urho Kekkonen*, a Finn Köztársaság elnöke és kísérete. A repülőtéren fogadására megjelentek *Kliment Vorosilov, Alekszej Kiricsenko, Frol Kozlov, Anasztasz Mikojan*, miniszterek, marsallok, a Legfelső Tanács elnökségének, a Szovjetunió külügyminisztériumának felelős munkatársai, fővárosi üzemek és hivatalok képviselői.

Kliment Vorosilov a magas finn vendéget üdvözölve kifejezte azt a meggyőződését, hogy ez a látogatás előmozdítja majd a szovjet-finn baráti kapcsolatok tovább fejlődését. E hagyományos kapcsolatok a két állam kölcsönös nagyrabecsülését és bizalmát eredményezték — mondotta *Vorosilov*. — A szovjet—finn kapcsolat a különböző állami és társadalmi rendszerű államok békés együttélésének mintaképe.

*

Kekkonen elnök N. Sz. Hruscsovnál

A nap második felében Kekkonen finn köztársasági elnök látogatást tett *Hruscsovnál*, a Szovjetunió minisztertanácsának elnökénél. A finn köztársasági elnök ugyancsak látogatást tett *Vorosilovnál* is, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnökénél.

*

Vorosilov fogadást adott *Kekkonen* finn köztársasági elnök tiszteletére. A fogadáson *Kekkonen* és *Vorosilov* beszédet mondott.

Kekkonen egyebek között kijelentette:

— *Az az út, amelyet Finnország és a Szovjetunió választott, a béke és a kölcsönös megértés útja*, — az egyetlen helyes út. Helyességét bizonyítják azok az eredmények, amelyeket a két ország 1944 óta elért. Nem voltak kicsik azok a nehézségek, amelyeket le kellett küzdenünk ahhoz, hogy kölcsönösen jó kapcsolatokat alakítsunk ki, de mindkét fél azon dolgozott, hogy jó szomszédi viszonyt teremtsünk. Ezeket a jó szomszédi kapcsolatokat úgy őrizzük, akár a szemünk világát.

Vorosilov örömmel állapította meg, hogy teljesen egyetért *Kekkonen* elnöknek a szovjet—finn kapcsolatok alakulásáról tett kijelentéseivel. A szovjet—finn kapcsolatok örvendetesen fejlődtek és e kapcsolatok eredményeit kitűnőeknek kell tekinteni. Nagyra becsüljük a finn kormány tevékenységét, mert a békeszerető politikájával jelentősen hozzájárul az északeurópai népek békéjéhez. A Szovjetunió Észak-Európa valamennyi népével, akárcsak a föld minden népével jó barátságban akar élni, mert így kívánják ezt a béke érdekei.

*

Nyikita Hruscsov villásreggelit adott Urho Kekkonennek a tiszteletére. Hruscsov és Kekkonen pohárköszöntőt mondott.

*

Tauno Wilianen altábornagy, finn vezérkari főnök, aki *Kekkonen* finn köztársasági elnök kíséretében Moszkvában tartózkodik, május 22-én látogatást tett *Szokolovszkij* marsallnál, a szovjet hadsereg és hadiflotta vezérkari főnökénél.

A látogatás során barátságos megbeszélés folyt le.

Francia vélemény szerint a jövő héten folytatják a csúcsértekezlet előkészítésével kapcsolatos tárgyalásokat

Mértékadó párizsi körök szerint közvetlenül a pünkösdi ünnepek után Moszkvában folytatódnak a csúcsértekezletet előkészítő tanácskozások.

Az elmúlt héten még arra számítottak, hogy a megbeszélésekre már e hét elején sor kerül. A nyugati hatalmak azonban a tárgyalások előtt részletekbemenően össze akarták egyeztetni magatartásukat. Ez most megtörtént, ezért számítanak a francia fővárosban arra, hogy rövidesen folytatódnak a megbeszélések.

A Szovjetunió és az Egyesült Arab Köztársaság vezetőinek véleménye a jelentős nemzetközi kérdések egész sorában teljesen azonos

Nasszer elnök moszkvai látogatásának visszhangja

Mint ismeretes, május 16-án visszaérkezett Kairóba Nasszer, az Egyesült Arab Köztársaság elnöke, aki kíséretével két hetet töltött a Szovjetunióban.

Moszkvai diplomáciai megfigyelők *Nasszer* látogatásával kapcsolatban hangsúlyozzák; az egész látogatás legjellegzetesebb vonása a rendkívül szívélyes, baráti fogadtatás volt.

Nasszert a Szovjetunióban mind a vezető államférfiak, mind pedig az egyszerű dolgozók olyan fogadtatásban részesítették, amilyen csak kevés vendégnek jutott osztályrészül.

Diplomáciai megfigyelők kiemelik annak a ténynek a fontosságát, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Arab Köztársaság vezetőinek véleménye a jelentős nemzetközi kérdések egész sorában teljesen azonos. Ez a tény is igazolja, hogy a különböző társadalmi és állami rendszerű országok teljes egységben működhetnek együtt, ha kormányuk őszintén a béke megőrzésére törekszik. Politikai körökben nagy jelentőségűnek minősítik *Nasszer* látogatását, s a Moszkvában lezajlott megbeszéléseket, és úgy vélik, *a látogatás nemcsak a szovjet—arab kapcsolatok további fejlődésében, hanem az egész közel- és közép-keleti helyzet alakulásában érezteti majd hatását.*

Nasszer elutazása után egyébként még számos külföldi államfőt várnak a Szovjetunióba.

Szovjetunió fővárosában látják vendégül *Nepál* királyát és *Raab* osztrák kancellárt.

Baloldali sikerek az olasz választásokon

Több mint félmillió új kommunista szavazó
A kommunisták és szocialisták együtt tizenegymillió szavazatot szereztek

Az olasz szenátusi választások vasárnapi végeredményéből és a képviselőzáhi választásokról szóló első jelentésekből és a képviselőházi választásokból levonhatók. A legfontosabb az, hogy *az olasz választópolgárok körében komoly balratolódás észlelhető.*

Az Olasz Kommunista Párt a szenátusi választásokon több mint 5 694 000 szavazatot kapott, 652 000-rel többet, mint az 1953-as választásokon.

A Nenni-féle szocialista párt több mint 722 500 szavazatot nyert. Összes szavazatainak száma a szenátusi választásokon meghaladja a 3 683 000-et. A jelenleg kormányon lévő keresztény demokrata párt össz-szavazatainak száma 10 757 000.

Az adatokból kitűnik, hogy a két baloldali párt *(kommunisták és a Nenni-féle szocialisták)* nyeresége együttesen lényegesen meghaladja a keresztény demokrata szavazatok növekedését. A keresztény demokrata pártnak nem sikerült az, amit a választási kampányban célul tűzött ki: az abszolút többség elnyerése.

A szenátusban a legerősebb pártok mandátumainak megoszlása a következő: *a keresztény demokrata párt 122, a kommunista párt 60, a szocialista párt 35 szenátorral* szerepel. A kommunista párt szenátusi képviseletét támogatja még a párt listáján beválasztott *három baloldali független szenátor is.* A *Saragat*-féle szociáldemokratáknak az új szenátusban 5, a jobboldali pártoknak, *így a liberálisoknak 4, a népi monarchistáknak 5, a nemzeti monarchistáknak 2, az újfasisztáknak csak 8 mandátumuk lesz.*

A kommunista párt előretörése különösen nagymértékű *Dél-Olaszországban*, így Szicíliában, valamint Nápolyban.

De erősödtek a párt állásai több fontos észak-olaszországi városban is.

Mantovában például a kommunista párt szavazóinak aránya *az 1953-as 19,65 százalékról 24 százalékra emelkedett.*

Az olasz parlamenti választások eredménye azt mutatja, hogy a baloldali erők jelentősen megerősítették pozícióikat. *Az Olasz Kommunista Párt több mint félmillió szavazatot nyert és mind a képviselőházi, mind a szenátusi választásokon százalékos arányban is megerősítette helyzetét.*

Az Olasz Kommunista Párt és az Olasz Szocialista Párt együttesen *csaknem 11 millió választópolgárt mondhat magáénak.*

A királyi tanácsok helyett kormány alakul Szaud-Arábiában

A napokban jelent meg *Szaud* király rendelete a királyság kormányzati rendjének reformjáról.

Szaud király márciusban bízta rá *Fejszál* hercegre az államügyek intézését, de a herceg tevékenységét e rövid idő alatt is több fontos intézkedés jelezte. Költségvetést állíttatott össze, holott eddig az állam minden bevétele a király magánpénztárába folyt be, s a király magánjövedelmének számított; hivatalos nyilatkozatban körvonalazta Szaud-Arábia külpolitikáját, amelynek sarkalatos pontja az arab szolidaritás.

A minap megjelent új rendelet értelmében Szaud-Arábiában a királyi tanácsok helyett felelős kormány alakul, a király miniszterelnököt, miniszterelnökhelyettest és szakminisztereket nevez ki, akik neki felelősek. A rendelet előírja, hogy csak szaudi születésű egyén kaphat miniszteri tárcát. Ez azt jelenti, hogy a királyi tanácsokban foglalkoztatott külföldi állampolgárok —ilyenek pedig szép számmal akadnak — hamarosan elvesztik tisztüket. A rendelet azt is kimondja: a minisztereknek, nehogy korrumpálódjanak, nem lehet más, állami, sem üzleti funkciójuk.

A kormány inkább törvényhozó, semmint végrehajtó szerv lesz: a miniszterek előterjesztik javaslataikat s ha a kormány többsége jóváhagyja, emelkednek azok érvényre. De a kabinet megalakulása mégis első lépésnek tekinthető a modern állami élet kiépülése útján.

„Nem tárgyalunk a lázadókkal" — mondotta Sukarno

Sukarno elnök egy tömeggyűlésen, amelyet Modjokertóban, Surabajától 50 kilométerre tartottak, kijelentette: „Nem tárgyalunk a lázadókkal, eltökélt szándékunk, hogy teljesen felszámoljuk őket."

Sukarno hangsúlyozta, hogy az imperialista országok illegálisan fegyvereket szállítanak a lázadóknak. Mi azonban elég erősek vagyunk az imperialista beavatkozás visszaverésére — mondotta az elnök.

Sukarno végül rámutatott arra, hogy Indonézia nem áll egyedül, hanem sok barátja van — az Egyesült Arab Köztársaság, India, a Szovjetunió, Kína és sok más ország, amelyek mind elítélik az imperializmust.

Partraszállás Celebeszen

Dzsakarta, május 20. (AP)

Nasution indonéz vezérkari főnök közölte, hogy a kormánycsapatok partraszálltak Celebeszen és Halmaherason, hogy leverjék a „külföldi katonákat" és lázadókat, s ezzel megkezdődött a kormánycsapatok támadása a lázadók utolsó erőssége ellen.

Az indonéz kormánycsapatok befejezték a Morotai-sziget megszállását

Dzsakarta, 1958 május (AP). *Harsono* őrnagy, az indonéz hadsereg szóvivője május 21-én este közölte, hogy a dzsakartai kormány csapatai május 21-én, szerdán befejezték Morotai-sziget megszállását. A kormánycsapatok 20-án szálltak partra a szigeten és elsőnek a repülőteret kerítették hatalmukba.

A 48 kilométer hosszú és 20 kilométer széles szigetet az észak-celebeszi felkelők áprilisban foglalták el. A második világháborúban egy időben ezen a szigeten volt MacArthur tábornok főhadiszállása.

Harsono őrnagy hozzátette, hogy a kormánycsapatok legközelebbi célja most már Menadó, az észak-celebeszi lázadók központja.

Az indonéz kormánycsapatok elfogtak két lázadó „minisztert"

Az Antara hírügynökség jelentése szerint az indonéz kormány erői elfogták Saleh Lahado alezredest és Mochtart Litangot, az ellenkormány tájékoztatási, illetve vallásügyi „miniszterét". A két lázadó Dél-Celebeszen került a kormánycsapatok kezére.

Külpolitikai HÍREK

Üzembe helyezték az első jugoszláv nukleáris reaktort

Mint a Tanjug jelenti, Tito elnök május 17-én reggel a vinesai Borisz Kidrics kutatóintézetben ünnepélyes keretek között üzembe helyezte az első jugoszláv nukleáris reaktort.

GROMIKO, a Szovjetunió külügyminisztere fogadta Hans Krollt, a Német Szövetségi Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott moszkvai nagykövetét, aki rövidesen átnyújtja megbízólevelét.

AZ ANGOL SZINHÁZI ÉS FILMALKALMAZOTTAK SZÖVETSÉGÉNEK főtitkára május 22-én azt javasolta az angol filmipar hanyatlásának megakadályozására, hogy államosítsák az iparágat.

MÁJUS 5-ÉN MONTREALBA ÉRKEZETT a Szovjetunió Állami Népi Táncegyüttese Igor Mojszejev vezetésével. A kanadai közvélemény nagy érdeklődést tanúsít a szovjet vendégegyüttes iránt.

CEYLON MOSZKVAI NAGYKÖVETE átnyújtotta Hruscsovnak a ceyloni miniszterelnök üzenetét, aki közli, hogy Ceylon népe és kormánya nagyra értékeli a szovjet kormánynak az atom- és hidrogénfegyver-kísérletek egyoldalú beszüntetéséről hozott határozatát.

AZ ILLINOIS ÁLLAMBELI Springfieldben tömeggyűlést rendeztek a munkanélküliek, s követelték az állam kormányzójától, hogy hívja össze a törvényhozás külön ülésszakát a munkanélküliség problémáinak megvitatására. A gyűlés után a kormányzó háza előtt tüntettek a munkanélküliek.

AZ IRAKI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK Nuri Szaid miniszterelnök támogatóinak győzelmével végződtek — jelenti a Reuter. Jól tájékozott körök szerint Fejszal iraki király nyitja meg trónbeszéddel az új parlament első ülését.

BEFEJEZŐDÖTT Szlovákia Kommunista Pártjának kongresszusa.

A KREML PALOTÁBAN megnyílt a szovjet ipar dolgozóinak országos értekezlete, amely a termelési folyamatok komplex gépesítéséhez és automatizálásához szükséges műszerek és eszközök gyártásának növelésével foglalkozik.

AZ UNESCO nemzetközi természettudományi bizottságának tagjai májusban a Moszkva környéki Dubnában megtekintették az Egyesült Atomkutató Intézetet. Dmitrij Blohincev professzor, igazgatója az intézetnek, elmondotta, hogy milyen szoros együttműködésben végzik itt 12 ország tudósai az elméleti és kísérleti kutatásokat.

A JÖVŐRE DORTMUNDBAN megnyíló nyugatnémet kertészeti kiállításon 150 méter magas torony emelkedik majd, amelyre 100 férőhelyes forgó teraszt szerelnek. Ezen rendezik be majd a világ első olyan kávéházát, amelynek látogatói kávéfogyasztás közben, asztaluknál ülve, egy óra alatt kétszer is végignézhetik a város panorámáját.

MEGNYILT A SZOVJETUNIÓ MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSA. Az 1958. évi kiállítás, amelyet május 11-én nyitottak meg, 211 hektár területet foglal el, 314 különböző épületből áll.

PAVLOV SZOVJET KERESKEDELMI MINISZTER fogadta a Tausz János kereskedelmi miniszter vezetésével a szovjet fővárosban tartózkodó magyar kereskedelmi küldöttséget és hosszú megbeszélést folytatott a küldöttség tagjaival.

Az egész világon veszik a harmadik Szputnyik rádiójelzését

Május 28-án reggel 4 órakor a harmadik mesterséges hold 172 fordulatot tett meg a föld körül. Az egész világ rádióállomásai veszik a szputnyik 20 megaherc frekvencián működő adójának jelzéseit.

A tudományos berendezések kifogástalanul működnek. A szputnyik minden nap nagymennyiségű értékes tudományos tájékoztatást ad. Szerda délután 15,45 órakor a harmadik mesterséges hold áthaladt Budapest felett.

FELAVATTÁK a párizsi Pére-Lachaise temetőben a mauthauseni haláltáborban elpusztult tizezer francia emlékművét. A hatalmas gránitszobor Choain alkotása. Az emlékműavatásra a mauthauseni magyar deportáltak képviseletében Parragi György és Gáti Ödön Párizsba érkezett és részt vett az ünnepségen.

POZNANBAN a tudományos körök kezdeményezésére Lengyel—Magyar Baráti Társaság alakult. A társaság célja a magyar gazdasági és kulturális élet megismerése és megismertetése.

AZ EGYESÜLT ARAB KÖZTÁRSASÁG közoktatásügyi minisztériumának küldöttsége Moszkvába érkezett.

AZ AUSCHWITZI NEMZETKÖZI EMLÉKMŰ-BIZOTTSÁG megkezdte első döntését. A 36 országból beérkezett 400 pályamű közül három lengyel, három olasz és egy nyugatnémet pályamű került a döntőbe. A bizottság egy későbbi ülésen dönt arról: a hét mű közül melyiket fogadják el.

A TANJUG TUDÓSÍTÓJA JELENTI: Konsztantin Karamanlisz, a Nemzeti Radikális Unió (ERE) elnöke megalakította a háború utáni 25. görög kormányt. A kormány tagjai — összesen 16 miniszter és 8 miniszterhelyettes — Pál király előtt nyomban letették a hivatali esküt.

1959-RE TELJESEN FELÉPÜL a szovjet atomváros.

NEMZETKÖZI RÖVIDHULLÁMÚ RÁDIÓSVERSENYT rendeztek május 11-én és 12-én Moszkvában szovjet, lengyel, csehszlovák, bolgár, magyar, román, német, amerikai, angol, francia, brazíliai, ausztráliai, arab, indiai részvevőkkel. A legjobb eredményt a szovjet rövidhullámú rádiósok érték el.

LENGYELORSZÁG TIZENHAT TENGERI HAJÓT SZÁLLIT Brazíliának, összesen 75 ezer tonna űrtartalommal.

MEGÁLLÁS NÉLKÜL TESZI MEG a London—Edinburgh közötti 632 kilométeres útvonalat az Elisabeth-expressz. Ez a világ egyik leghosszabb megállója.

AZ EL SIGLO című lap közlése szerint a chilei parlament két háza elfogadott egy törvényjavaslatot, amely hatálytalanítja a „demokrácia védelméről szóló törvénynek" a kommunista párt tevékenységét tiltó cikkelyét.

Kuznyecov szovjet külügyminiszterhelyettes látogatása Dullesnál

Kuznyecov szovjet külügyminiszterhelyettes május 19-én látogatást tett Dullesnál. Kuznyecov, aki 35 percig beszélt Dulleszal, udvariassági látogatásnak minősítette a találkozást.

Kuznyecov, aki Argentínában részt vett Frondizi elnök beiktatásának ünnepségén, útban hazafelé két napot Washingtonban töltött.

Kuznyecov, a Szovjetunió első külügyminiszter-helyettese, Menysikov nagykövet kíséretében május 20-án meglátogatta Green és Ellender demokratapárti szenátorokat és beszélgetést folytatott velük. Menysikov nagykövet ugyanezen a napon villásreggelit adott, amelyen részt vett Kuznyecov első külügyminiszterhelyettes és Humpherey demokratapárti szenátor.

OLVASÓINK írják...

LEVÉL N. ÉVÁHOZ

A Heti Híradó II. évfolyam 16. számában a lap munkatársai beszámoltak pécsi és siklósi látogatásukról. *N. Éva* a szerkesztőség segítségét kérte, hogy a helyes utat megtalálva, ő is boldogan és becsületesen élhessen szabadulása után. A szerkesztőség munkatársai a cikkben több elítélt példáján keresztül igyekeztek megvilágítani a becsületes életbe vivő utat. A cikk a következő mondattal fejeződött be: *„Nagyon hasznos lenne, ha rövidesen arról hallanánk: N. Éva megváltozott, becsülettel készül az új életre."*

A cikk a többi között rólam is megemlékezik. Én most ezzel a levelemmel segíteni szeretnék *N. Évának*, hogy a börtönből szabadulva, becsületes munkás tagja lehessen a társadalomnak, és soha többé ne kerüljön vissza a börtönbe.

Az én hányatott életemből okulhat és tanulhat

1917-ben születtem Pécsen. Az elemi iskola ötödik osztályának elvégzése után szüleim anyagi helyzetük miatt kivettek az iskolából és egy fűszerüzletbe adtak kifutónak. Heti öt pengőért cipeltem a nehéz kosarakat és emelgettem a nehéz zsákokat. Tizenegy éves, fejletlen gyermek voltam ekkor. A nehéz munkát nem sokáig bírtam. A tulajdonos hamarosan elküldött. Munkát nem kaptam, így napközben otthon vigyáztam a testvéreimre, amíg édesanyám úri házakhoz mosni járt. Nagyon sokat nélkülöztünk.

Az évek teltek. 1938-ban meghalt az édesanyám. Ez a szomorú esemény fordulópont az életemben. Míg édesanyám élt, ha szegényesen is, de becsületesen éltem a családommal együtt. Huszonegy éves voltam ekkor. Egy fatelepen dolgoztam, mint segédmunkás. Munka után mind gyakrabban jártam a kocsmába. A rossz barátok és nők társasága magával ragadott, és a könnyelmű élet egy-kettőre elvitte cselkély keresetemet. Hiába dolgoztam és kerestem heti tizenhat pengőt, továbbra is nélkülöztem és éheztem.

1940-ben bevonultam katonának. Öt esztendő a Horthy-féle fasiszta hadseregben szintén nem volt rám jó hatással. A háború vihara sodort egyik helyről a másikra. A könnyelmű, léha barátok társasága itt is magával ragadott. 1945 tavaszán kerültem haza Pécsre. Munkát nem kaptam, és így hamarosan bűncselekményt követtem el.

Elítéltek. Először csukódott be mögöttem a börtön ajtaja. Ahogy visszaemlékszem, rettenetes napokat éltem át. Ekkor, de már később döbbentem rá, hogy hová kerültem. Néhány nap után megnyugodtam és kezdtem megismerkedni zárkatársaimmal. Voltak köztük első bűntényesek, de voltak visszaesők is. Ezeket javíthatatlanoknak mondták akkor is, *de abban az időben még nem fordítottak gondot az elítéltek nevelésére úgy, mint ma.* Rabtársaim között volt egy tízszer büntetett. Én megdöbbenve gondoltam arra, hogy ez az ember életének javarészét a börtönben töltötte el, és nem is mertem arra gondolni, hogy én is hasonló sorsra fogok jutni.

Szabadulásom után a börtönben kötött ismeretségek révén új környezetbe kerültem.

Megismerkedtem az alvilág léha, züllött életével

Mindig mélyebbre kerültem. Nem volt senki, aki mellém állt volna és segített volna megtalálni a becsületes életbe vivő utat. Az ital, a rossz barátok és nők társasága ismét börtönbe juttatott. Ekkor már én is úgy éreztem, mint *N. Éva*, hogy úgy sem tudok és nem is akarok megjavulni, sőt nem is akarják, hogy megjavuljak.

Nagyon sok keserűség, szenvedés jutott osztályrészül. Hosszú-hosszú éveket töltöttem a börtönben. Ezek az évek nagyon megtörtek. Életem nagy részét elherdáltam, legszebb éveimet a börtön sivár falai között éltem le. Soksok szenvedés után jöttem rá, hogy helytelen úton járok. Sajnos, elég későn, őszülő fejjel döbbentem rá, hogy léha életemért milyen drága árat fizettem.

N. Éva, ha olvassa ezeket a sorokat. Maga is rájön arra, hogy igazam van.

Még fiatal, maga előtt az élet,

ha megfogadja a jó tanácsot, békés, boldog élet lesz az osztályrésze. Gondolkozzon! Érdemes egy-két hét vagy hónap léha gyönyöreiért és könnyelmű életéért hosszú éveket börtönben sínylődni? A züllés, a gyönyör óráit a bánat, a szenvedés hónapjai, évei váltják fel. Gyűlölettel gondolunk mindenkire, mert elfordul tőlünk mindenki. A „barátok" a bajban elhagynak, a becsületes emberek szintén elfordulnak tőlünk, mint javíthatatlanoktól. Egyik év a másik után múlik, és rájövünk, hogy itt állunk egyedül egy elrontott élet alkonyán.

Magában most biztosan azt kérdezi, hogy lehet az, hogy én ilyen későn jöttem arra rá, hogy rossz úton járok.

1957 januárjában kerültem vissza a börtönbe. Sokan voltunk, és így, mint visszaesőnek, nem sok reményem volt arra, hogy kivisznek munkahelyre. De nem így történt. Február 4-én reggel több rabtársammal együtt kivittek a kesztyűszabászatba dolgozni. Megvallom őszintén, én akkor nem gondoltam arra, hogy ezt a mesterséget a szabadulás után esetleg folytatni fogom.

Márciusban kedvezményes levelet akartam kérni, ezért kihallgatásra jelentkeztem. A parancsnok a kérésemet meghallgatta, és a levélírást engedélyezte, de kijelentette: nagyon csalódott bennem, hogy ismét visszakerültem a börtönbe. A többi között azt mondta: *még egy kísérletet tesz arra, hogy jó útra vezessen, szakmát ad a kezembe. „A kesztyűszabász mesterséget, ha lelkiismeretesen megtanulja — mondta —, akkor biztosítva lesz a helye a becsületes emberek között."*

Ezután a beszélgetés után nagyon bántott a lelkiismeret. Ekkor jöttem rá arra, hogy vannak még, akik mellettem állnak és a javamat akarják. Szégyelltem magam, hogy visszaéltem ezeknek az embereknek a bizalmával, mert 1956-ban feltételesen szabadlábra helyeztek, és én a becsületes élet helyett ismét bűncselekményt követtem el. Ez alkalommal megfogadtam, hogy lelkiismeretesen dolgozom és megtanulom ezt a mesterséget.

Júniusban szakvizsgát tettünk. Szakma volt a kezemben — negyven éves koromban. Én azonban még akkor sem mertem arra gondolni, hogy szabadulásom után el tudok majd helyezkedni, valamelyik kesztyűüzemben.

Majdnem egy év telt azóta. Megszerettem ezt a szakmát. Az üzem oktatói és a munkáltató örök is sokat foglalkoztak velem. Nem éreztették azt, hogy visszaeső vagyok. Ez jólesett, növelte az önbizalmamat, munkakedvemet. Ez alatt az idő alatt többen szabadultak a szabászatban dolgozók közül. Mi, akik itt maradtunk, találgattuk, hogy vajon szabadult társaink el tudtak-e helyezkedni ebben a szakmában. Találgatásunkra a Heti Híradó adott választ — *„Akik megtalálták helyüket a becsületes munkásemberek között"* — című cikkével.

A cikk olvasása után kezdtem hinni abban, hogy az itt tanultakat használni lehet a szabad életben is, és úgy éreztem, hogy számomra is jut hely a becsületes munkásemberek között. Éreztem, hogy

nem vagyok elveszett ember.

Egyik nap megkértem a nevelőtisztünket, hogy adjon módot és lehetőséget arra, hogy cikket írhassak a Heti Híradóba. Engedélyt kaptam és — *„Mi is becsületes emberek akarunk lenni"* — címmel cikket írtam, mely a Heti Híradó következő számában meg is jelent. Nagyon megörültem, amikor az újság hasábjain az én cikkemet olvashattam.

Cikkem megjelenése után a nevelőtiszt hivatott és elbeszélgetett velem. Elmondtam neki mindent, úgy, ahogy ebben a levélben most leírtam. Őszintén, semmit sem takargatva feltártam előtte egész elhibázott életemet. Hogy mi vitt a rossz útra? Erre csak azt tudtam válaszolni, hogy nem volt tanult szakmám, nem volt olyan munkám, ami érdekelt vagy lekötött volna. Csak akkor dolgoztam, ha nagyon szorongatott a szükség, a nélkülözés. Ha pedig kerestem pár pengőt vagy forintot, egykettőre elkocsmáztam. Így aztán nem csoda, ha hozzányúltam a máséhoz is, és a végén ide jutottam.

Tudom, ha nekem ez a szakma húsz éves koromban már a kezemben lett volna, és annyi jó akarattal segítettek és támogattak volna, mint ahogy Magát, akkor nem őszültem volna meg a börtön falai között. Nagyon várom azt a napot, amikor ismét szabad ember leszek, mert érzem és tudom, hogy egy új élettel fogok megismerkedni. A becsületes munkásemberek dolgos hétköznapjaival és békés ünnepeivel.

Nem teszek ígéretet, hogy így vagy úgy fogok élni, mert sokan és sokszor tettek már könnyelmű ígéretet. Én tudom, hogy a börtönbe soha többet nem kerülök vissza. Hogy mi erre a biztosíték? Honnan tudom én ezt ilyen biztosan? Biztosíték erre az, hogy *megszerettették velem a munkát, és egy olyan szakmát adtak a kezembe, amellyel a szabad életben is meg tudom állni a helyemet, és biztosítva van a megélhetésem.* Szeretném életem hátralevő részét nyugodt, békés körülmények között leélni.

Mikor olvastam a *Heti Híradó* munkatársainak *N. Évához* írt cikkét, éreztem, hogy tollat kell fognom, és ezt a levelet meg kell írnom.

N. Éva, mikor a fenti cikket olvastam, lepergett előttem egész életem, éreztem, hogy ha leírok mindent, talán én is segíteni tudok ezzel Magán most, amikor válaszúton áll. Hallgasson azokra, akik a munkaasztalhoz hívják, akik a becsületes életre akarják nevelni, mert ha nem fogadja meg ezeknek az embereknek a tanácsát, akkor még nagyon sok szenvedés vár magára.

A szerkesztőséghez írt levelében azt írja, hogy *„a börtönből kikerülve, boldogan és becsületesen szeretne élni"*. Az én életemből láthatja, hogy ha az ember hasznos tagja akar lenni a társadalomnak, becsületesen kell dolgoznia. A becsületes, jól végzett munka jutalma a boldog, békés élet. *Ha nem akarja az életét elrontani és fiatal éveit a börtönben eltölteni, akkor jöjjön vissza a munkaasztal mellé és tanulja meg ezt a szakmát.* Higgye el, jót akar a nevelőtiszt és a felügyelő akkor, amikor fegyelmezett magatartást követelnek. Ha becsületesen akar élni, akkor fegyelmezetten kell viselkednie, mert a fegyelmezetlen, léha magatartás magával rántja a bűnbe, és az út vége ismét a börtön lesz!

Ne ijedjen meg a szakmatanulás kezdeti nehézségeitől, mert ha elsajátítja a szakmát, megismeri a jól végzett munka örömét. Pontos, jól végzett munkával meg fogja állni a helyét a társadalomban. Ha meghallgatja a jó tanácsot, akkor még hasznos

becsületes tagja lehet a dolgozó emberek közösségének.

Én egy eltékozolt fiatalság, szenvedésekkel teli börtönélet után, őszülő fejjel akarok új életet kezdeni. Azt, hogy én a becsületes élet útjára léphetek, majd szabadulásom után köszönhetem azoknak, akik módot és lehetőséget adtak arra, hogy szakmát tanulhattam, amely biztosítja megélhetésemet.

Köszönettel tartozom a *Heti Híradónak* is azért, hogy megismertetett azokkal a lehetőségekkel, amelyek a szabad életben nyílnak azok számára, akik a börtönből szabadulnak. Nagyobb kedvvel végzem én is és rabtársaim is a munkát azóta, amióta tudjuk, hogy van még visszatérés a becsületes emberek közösségébe.

H. J. elítélt, Pécs.

Éva hozzád szólunk!

ÜLTÜNK A ZÁRKÁNKBAN, s kezünkben a „Heti Híradó". Nagy meglepetés ért bennünket, amikor a hetedik oldalt olvassuk, és a Te neved látjuk a szemünk előtt. A cikk olvasása alkalmával nagyon csodálkoztunk azon, hogy Te még Pécsen sem javultál meg, s azt folytatod, amit a Markóban és Kalocsán véghezvittél.

Emlékszünk arra a napra és előttünk vagy, amikor 1957 szeptember második vasárnapján a Markóba kerültél. Még azt sem tudtuk, hogy ki és mi vagy, de a munkából visszatérve, már nem találkoztunk veled, mert a magatartásod miatt a sötétzárkába kerültél. Igaz, hogy nem sokáig voltál ott, de amikor visszakísért a törzsőrmester asszony, azonnal megkért bennünket, hogy figyelmeztessünk a magatartásodra, intsünk a jó szóra és vigyázzunk Rád. Veled eleinte nem lehetett semmit sem elérni, de később megjavultál, s azt hittük, hogy az ígéreted be is fogod tartani. Mi szerettünk Téged, igen sok jó tanácsot adtunk, de a későbbi magatartásod azt bizonyította, hogy a munkánk eredménytelen maradt. Emlékszel rá, hogy zárkánk ablakára hányszor ugráltál rá? Emlékszel, hogy milyen gyerekesen fogtad fel az életet?

SZEPTEMBER 28-ÁN kerültünk Kalocsára, s útközben az autóban figyelmeztettünk Téged, hogy ha dolgozni kell, légy szorgalmas, becsüld meg magad. Te azt válaszoltad: „Ica néni, Magdi néni, meglátják majd, hogyha dolgozni fogok, akkor annyit fogok keresni, hogy a szabadulásomra lesz ruhám, cipőm és pénzem."

Igen, ezt ígérted nekünk. Emlékszel arra, hogy átvételkor mindenkit megkérdeztek, hogy hol lakik, de Te hallgattál, mert nem volt lakásod. Hidd el, Éva, hogy mi nagyon sajnáltunk, de haragudtunk is Rád, mert mindig szájaskodtál.

Itt, Kalocsán, alkalmad lett volna rá, hogy új útra térj, s nem kerültél volna innen el. Ügyes kezed van, szépen dolgoztál a varrodában, és ha ittmaradsz, szépen kerestél volna. De Te itt, Kalocsán sem hallgattál az intő szavakra, és a kiszabott figyelmeztetés sem használt Neked. Fegyelmezetlen magatartásod miatt már mindenki ismert, s később elkerültél Pécsre, és ott dolgoztál a kesztyűszabászatban.

MI ITT AZT HITTÜK, hogy becsületesen dolgozol, s az újságból tudtuk meg, hogy átkerültél Siklósra. Mondd, Éva, Te még most sem akarsz megjavulni? Mi lesz veled, ha kikerülsz a börtönből s az életed ugyanúgy fogod folytatni, mint a múltban?

Mennyivel könnyebb lett volna, ha Kalocsán vagy Pécsen rendesen dolgozol, s megbecsülöd magad. A büntetésvégrehajtás kenyeret adott volna kezedbe, új életet kezdhettél volna a társadalomban. Hiába, minden intő szó elment a füled mellett. Nem hallgattál azokra, akik jót akartak Neked. Neked a „haverok", a „jó" barátok voltak az elsők.

Állj talpra, Éva! Mutasd meg, hogy még nem késő, és lesz belőled még rendes ember. Légy fegyelmezett a nevelőiddel, a felügyelőiddel szemben, add meg nekik a tiszteletet, mert ők is jót akarnak Neked!

ARRA KÉRÜNK TÉGED, azonnal menj dolgozni, legyen egy otthonod, hisz fiatal vagy és előtted az élet. Ha rendesen dolgozol majd a szabad életben, akkor hasznod veszi a társadalom, de ha úgy viselkedsz, mint most, akkor megint csak börtönbe kerülsz.

Sok mindent tudnánk Neked írni, de ha meg akarsz javulni, akkor ennyi is elég!

Most itt az alkalom, és mutasd meg, hogy a börtönből szabadulva, egy új Éva fog kikerülni a szabad életbe. Legyen vége a régi haverokkal való kapcsolatnak, térj rendes útra, és becsületes, fiatal társaságot szerezz magadnak! Elég legyen a sok tetoválásból, és ha szabadulsz, tisztítsd meg karjaid azoktól a csúnya rajzoktól, mert nem áll az jól Neked. Igérd meg, Éva, hogy szót fogadsz nekünk, hisz mi a jóvadat akarjuk.

Reméljük, ha e sorokat elolvasod, egy kicsit elgondolkozol, de necsak gondolkozz, hanem javulj is meg. Erre kérünk Téged, mert az életben csak így lehet érvényesülni. Fogad meg e néhány tanácsunkat:

Ica néni és Magdi néni,
Kalocsa.

Feltételesen szabadultam

Le sem tudom írni, milyen nagy boldogság fogott el, amikor megtudtam, hogy feltételesen szabadulok, amikor a nevelőtiszt kezet fogott velem és tanácsot adott az új élet megkezdésére, megbecsülésére.

Úgy éreztem, s ma is úgy érzem a régi munkahelyemen dolgozva, hogy a szocialista társadalmunknak hű és hasznos tagja leszek.

1957. március 7-én, mint megtévedt ember kerültem a börtönajtók mögé. Ez a zárt ajtó 1958. május 7-én megnyílt előttem, egyben megnyitotta számomra az új életet.

Ígérem volt nevelőimnek, felügyelőimnek, hogy a munkámban becsületesen fogok helytállni és nem fognak csalódni bennem. Új embert neveltek belőlem, és mint új ember indultam el a boldog élet felé.

Kérem volt elítélt társaimat, hogy fogadják meg a büntetésvégrehajtás dolgozóinak jó akaratát, segítő készségét és ha szabadulnak, kezdjenek ők is új, becsületes életet.

J. B. József *feltételesen szabadult.*

Figyelmébe ajánljuk üzenetek

Z. L. elítélt, Baracska: Érdeklődésére közöljük, hogy a cipész, kesztyűszabó és varró, vagy az asztalos szakma tanulása lehetséges. Választania kell, hogy melyik szakmát akarja megtanulni. Célja eléréséhez további támogatást a börtönparancsnokságtól kérjen.

K. T.-né elítélt, Kaposvár: *„Végzetes találkozás"* című írását megkaptuk. A történet tanulságának a szerkesztőség hasznát veszi. Versei is szépek, de nem sok újat mondanak: Várjuk további írásait, bizonyára közölhető is lesz majd közötte.

H. I. Állampuszta, T. I. Pálhalma, M. J. Zalaegerszeg, N. I. Veszprém, T. S.-né Zalaegerszeg, F. J. Karcagtilalmas elítélteknek: A tájékoztatást köszönjük, kívánjuk, hogy jó szándékaikat sikerüljön valóra váltani.

Á. S. Márianosztra, H. A. Pécs, G. Gy. Bpest, kórház, U. J.-né Pécs elítéltek beszámolóját megkaptuk, köszönjük.

M. L. és S. F. Márianosztra, O. G. Bernátkút elítélteknek üzenjük tanuljanak csak tovább szorgalmasan. S. F. elítélt kérésére a nevelőtiszt tud legjobb felvilágosítást adni, forduljon bizalommal hozzá.

S. Gy. elítélt, Baracska: Levelében felvetett javaslatokkal egyetértünk. A pályázati felhívás még mielőtt a levelét elolvastuk volna, megjelent az újságban.

Ezidáig számos pályamű is érkezett a szerkesztőségbe. Tovább is várjuk a pályaműveket, ezek elbírálása folyamatosan történik.

A. I. Sátoraljaújhely, B. P. Nyiregyháza, T. I. Győr, Z. J. Miskolc, B. A. Székesfehérvár, Sz Gy., M. J., T. B. Debrecen, J. I. Kaposvár, M. I. és T. G. Pécs, N. V. elítéltek tájékoztatását köszönjük. A levelek tanulsága segít a szerkesztőségnek.

H. S. elítélt, Sátoraljaújhely: Pályázata cím és jelige nélkül érkezett be. Kérje meg a nevelőtisztet, hogy a legközelebbi postával pótlólag küldje meg pályázatának címét és a jeligéjét.

★

A HETI HÍRADÓ pályázati felhívására, május 26-ig a következő pályázatok érkeztek be:

„Hazudni lehet, de nem egy életen át" címmel *„Új Erzsike"* jeligére,

„Gondolatok a börtönélet hétköznapjairól" címmel *„Beszéljünk őszintén"* jeligére,

„Két út" címmel *„Két út"* jeligére,

„Új élet tavaszán" címmel, jelige nélkül,

„Célom az, hogy megtaláljam az utat a becsületes élet felé!" címmel, jelige nélkül,

„Életem ..., sorsom ..." címmel, jelige nélkül,

„Október tükrében" címmel, jelige nélkül,

„Megtaláltam a helyes utat" címmel, jelige nélkül,

„Számoljon a lelkiismeretével!" címmel, jelige nélkül,

„Meg akarok halni!" címmel, jelige nélkül,

„A kivezető út" címmel, jelige nélkül,

„Van-e visszaút? ..." címmel, jelige nélkül,

„Két út!" címmel, *„Felemelkedés"* jeligére,

„Az új élet küszöbén" címmel, *„Az új élet küszöbén"* jeligére,

„Alki leküzdötte önmagát" címmel *„Jutka"* jeligére,

„Múlt és jövő" címmel, *„Tisztítótűz"* jeligére,

„Csak egy hajszálon múlott ..." címmel, *„Forró napok"* jeligére,

„Kerekes P. István" címmel, *„Történet"* jeligére,

„A Magyar Népköztársaság nevében ..." címmel, *„Belátom, hogy tévedtem"* jeligére,

„Az öreg csavargó" címmel, jelige nélkül.

Kérjük olvasóinkat, hogy a pályázatokat a jövőben címmel és jeligével küldjék be a szerkesztőség címére.

MEGGYÓGYUL-E „ANYÁCSKÁM" SZÍVE...(?)

Lapunk ezen számában egy leánynak — T. Zsuzsannának — kalandos életéről számolunk be. Segíteni akarunk rajta és ezen keresztül nagyon sok olyan olvasónknak, akiket még talpra lehet állítani és el tudunk vezetni a becsületes élethez vezető úthoz.

Nem elégedtünk meg T. Zsuzsanna levelének egyszerű leközlésével, mert úgy éreztük hogy ez kevés lenne olvasóinknak. Ezért foglalkozunk részletesen a fiatal leány sorsával.

Ezt a segítséget, hogy T. Zsuzsanna elfogadja-e, még nem tudjuk. Tőle függ, hogy megérti-e tanácsainkat, amely egyben a szülők, az intézet, a társadalom tanácsa.

Olvasóink közül bizonyára még sokan emlékeznek a pécsi és siklósi riportunkra, amelyben N. Éva életéről számoltunk be. Ezen írásunk nagy visszhangra talált a becsületes életre készülő, helyesen gondolkodó elítéltek között. Közülük többen tollat fogtak kezükbe. Levelet írtak N. Évának — lásd az „Olvasóink írják" rovat leközölt két levelét —, aki ugyan még nem reagált a riportunkra, s akiről még nem tudjuk, hogy hogyan fogadta meg tanácsainkat. De reméljük, hogy egyszer a Heti Híradón keresztül ő is megszólal.

T. Zsuzsanna sem könnyű eset. Ugy érezzük, hogy ezen riportunk elolvasása után nagyon sokan gondolkodnak majd azon, hogy ez a leány szabadulása után visszatér-e a becsületes életbe, vagy sem. Eddigi beszélgetéseink során eléggé megoszlott T. Zsuzsanna szüleinek, egykori nevelőinek és ismerőseinek ezzel kapcsolatos véleménye. Egyesek bíznak benne — és ez a túlnyomó többség —, mások azt válaszolták, hogy Zsuzsinak már a vérében van a bűncselekmény és nem tudnak rajta segíteni. Viszont, ha Zsuzsiban van egy szikra, a becsület szikrája, amely, ha egyszer lángralobban, akkor a munkánk nem volt hiábavaló.

Tanuljanak sokan T. Zsuzsanna életéből, különösen olyanok, akik a fiatalkorúak börtönében töltik büntetésüket, de tanuljanak azok a többszörösen visszaesett bűnözők is, akik így kezdték az életet, s ki tudja, hogy ma már hányadik börtönbüntetésüket töltik.

A mi társadalmunk nyújtja segítő kezét T. Zsuzsannának, az a társadalom, amely visszavárja őt. Várja, de tisztán és becsületesen.

SZERÉNY KIS HÁZ ÁLL a főváros egyik peremkerületében. Léckerítésére májusi lomb hajlik, az udvarban virágba borult fák. A ház előtt zöldellő bokrok között — a kútkáva mellett nagy, fehér komondor csahol az érkező vendégekre.

A kapun belépve, három értelmes tekintetű gyermek szalad elénk. Az általunk keresett család tagjai. A gyermekek kedvesek, szeretetre méltók.

Megállunk a bordóra festett kőlábas tornácon. Felvetődik bennünk a kérdés: *Vajon a szülők hogyan fogadnak? Nem utasítják-e ránk a kutyát? Lesz-e emberséges szavuk hozzánk?* Amilyen szomorú ügyben jövünk, aligha lehetünk kedves vendégek...

Az anya, akit a konyhában találunk — valamikor arról álmodott, hogy ezen a szép májusi alkonyon kérő érkezik a házhoz. A családban bizony van már egy 17 éves szép, eladó lány... Van?... Csak volna!... Van és mégsincs, mert nincs itthon! Nagyon, nagyon messze van... Önfejűen, túlságosan korán elhagyta a meleg családi fészket. Ez a lány akkor hagyta el szüleit, testvéreit, amikor már segíteni tudott volna. Itt hagyta, azokat a szülőket, akiket annál nagyobb gyermeki szeretet és hála illet, mennél sanyarúbb körülmények között nevelték fel őt. Hiszen abban az időben, amikor a lány született — *„nagyon nehéz volt a szegény emberek sorsa"*.

A gondban törődött asszony még nem tudja, kik vagyunk. De amikor elmondjuk érkezésünk okát, akkor sem lesz szigorúbb, akkor sem lesz enyhültebb. Látni, hogy a gondot a homlokára nem egy futó élmény, hanem hosszú évek fájdalma véste, fásította rá.

Ez az asszony öt gyermeket hozott a világra. Sok a gond a nagy családdal, de a legnagyobb gond mégis az a 17 éves *nagy lány*, aki messze van. Messze van, pedig itt lenne a helye a családban; ha itt volna, ő lenne a ház lelke, öröme, a család szemefénye.

KINT LASSAN SÖTÉTEDIK. Az apa még munkában van. A családi tűzhelyen nagy, piros fazekak gőzölögnek — készül a vacsora. A sarokba kifeszített spárgán frissen mosott gyermekruha szárad. A kopott konyhaszekrény mellett — amely helyett ha az a lány itthon volna, becsületesen dolgozna, régen újat lehetett volna venni —, az asztalon kis rádió szól.

A rádió elhallgat. Most az anya beszél a lányáról és szavai meghatóbbak minden zenénél, megdöbbentőbbek a legtragikusabb drámánál. Elmondja, hogy — idegenektől is —, mennyit kell szenvednie amiatt a lánya miatt, aki nincs itthon:

— *Alacsony a vérnyomásom* — kezdi az egyik gyorsan kiragadott szomorú történetet —, *és az orvos azt mondta, hogy igyak néha feketét.* Egyszer azt mondja a férjem:

— *Gyere, igyunk egy kávét!*

— Nem akartam menni. Megmondom őszintén, még az utcára is féltem kilépni, mert sohsem tudhattam, hogy mikor kiabálnak rám a lányom miatt. De a férjem most nem hagyott nyugton:

— *Gyere, csak gyere.* — Bementünk egy presszóba. Rendeltünk. A felszolgálónő hozza a kávét, gúnyosan köszön. Leteszi elénk, aztán megáll az asztalnál és jó hangosan rákezdi:

— *Na, hogy van a Zsuzsi lányuk? Hogy van a Zsuzsika, aki minket kirabolt!?*

— A presszó tele volt vendégekkel. Mindenki bennünket nézett. Majd a föld alá süllyedtem szégyenemben — mondja. És e szavakkal fejezi be a történetet: — *Rajta már nem lehet segíteni!*

Döbbenetesen visszhangzik ez a *„Rajta már nem lehet segíteni!"* Egy anya sóhajt így a lánya miatt, aki él és mégsem él!

HALLGATJUK AZ ANYA KÉTELYEIT, reményeit. Tudjuk, és érezzük, hogy bármit beszél, ha kételkedik is, de *a szíve vissza várja Zsuzsit, hiszen könnyes a szeme, hangjából végtelen aggódás, szeretet árad ... a hálátlanság iránt.* Mert nagyon hálátlan a lány... De ezt a nagy hálátlanságot még jóvá lehet tenni, természetesen csak akkor, ha ezt *Zsuzsi tiszta, jószándékkal akarja.*

Voltunk egy családnál, amelyre nagy, nehéz bánat nehezedik. De mennél nehezebb a bánat, annál nagyobb lehet a boldogság, az öröm akkor, ha a nagy lány, a *Zsuzsa egyszer hazajön és nem megy el többet.*

Miért jártunk ebben a peremkerületi kis lakásban? — kérdezhetik olvasóink?

Azért, mert a napokban az alábbi levél érkezett a szerkesztőségbe:

A szerkesztőség véleménye:

Nagyon nehezen értettük meg *T. Zsuzsanna* rövid, de annál szomorúbb élettörténetét. Többször elolvastuk levelét, s mindig a címre gondoltunk.

„A mások bűne az én hibám" — írja nekünk. A mások bűne! Arról nem ír, hogy ő mennyiben felelős a bűncselekményeiért, azért a sok rablásért, lopásért, amellyel nagyon sok becsületes embert megkárosított.

17 éves és „ismert lakója" volt a javító-nevelőintézetnek és most börtönben van.

Azért toppantunk be a kis lakásba, hogy részleteiben megismerjük egy fiatal lány börtönbe kerülésének okait.

Magyarázatot akartunk kapni arra, hogy van-e remény, egy 17 éves lány talpraállítására.

Az apa közben hazatér és lassan-lassan bekapcsolódik a beszélgetésünkbe.

— *Nekünk nem sikerült* — mondja —, *de lehet, hogy maguknak sikerülni fog.*

A szülők szaván újból érezni lehet az elfojtott szomorúságot, keserűséget. A hatéves *Ildikó* és a 10 éves *Erika* néha kíváncsian bekukucskálnak az ajtón. Nem akartunk előttük beszélni, arra gondoltunk: hogy ők még gyerekek és nem tartozik rájuk a legidősebb leánytestvér élete.

Tévedtünk. A gyerekek

ismerik Zsuzsi sorsát, életét,

s úgy emlékeznek a 17 éves leánytestvérükre, aki bosszúját nemegyszer rajtuk töltötte ki, aki nem gondolt arra, hogy cukrot hozzon testvéreinek, aki alig mondott nekik jó szót.

Az *Ildikó* ősszel megy iskolába. Hatéves, de már a tanuláson töri a fejét, s oda hozza a füzetet és megmutatja nekünk, hogy már írni és rajzolni is tud. *Erika* negyedik osztályos, jó tanuló: négyes ötös osztályzatot visz haza. *Karcsi* hármas, négyesre áll, neki csak a futball és a horgászás a fontos, de a szülők szigora és *Zsuzsanna* testvérének élete jó figyelmeztető számára.

Gábor, a legidősebb testvér 18 éves. A látogatásunkkor a gyárban volt. Ő most a család szorgalma és szemefénye. Ki tudja hányszor beszélt *Zsuzsannáról* hányszor beszélt arról, hogy milyen jó lenne, ha otthon volna, együtt keresnének, együtt szórakoznának, együtt tanítanák kistestvéreiket.

Kilenc-tízéves volt, amikor elkezdte

Amikor a beszélgetés során megismerkedtünk egy család életével, az apa és az anya verejtékes munkájával, arra gondoltunk: *mi lehet az oka, hogy egy ilyen becsületes családban van egy gyermek, akit szégyellni kell.* Zsuzsanna *„akkor"* nem gondolt erre, s arra sem, hogy hányszor dobták és dobják ma is oda a mamának, a kis testvérkéknek, hogy *„a Te gyermeked, a Te testvéred tolvaj!"* — aki elvette mások keserves munkájának eredményét és megfosztott ki tudja hány embert az utolsó darab kenyértől, s ki tudja hány gyermekszáj maradt üresen, csak azért, hogy cirádás, az első világháború után használt gyöngyökkel díszített ruhát vegyen a lopott pénzért. Tornaruha is kellett neki, de kérésével nem a szülőkhöz ment, ha nem lopott, mert így tetszett neki.

Először kolbászt lopott, majd ellopta nagyapja zsebéből az utolsó negyvenöt forintot, és amikor nagyapja kereste a pénzt, úgy csinált a dunyha alatt, mintha aludna. Később anyja zsebéből a lakbérre összegyűjtött száz forintot vitte el.

A Horthy-rendszerben, ha valaki nem fizetett lakbért, jött a házi úr és kipakolta az utcára a lakót. Neki igazán nem számított, hogy egy sok gyermekes család kikerül az utcára.

Mi történt volna akkor, ha *Zsuzsanna* a lakbért a múltban lopja el?...

A szülőknek el kellett hagyniok a Nádor utcai szép lakást is, mert nem bírták hallgatni a szomszédok — a felnőttek és gyerekek megjegyzéseit. Attól féltek, hogy mikor toppan be valaki, aki elmondja, hogy az Ő gyermekük, a *Zsuzsi* ezt és ezt ellopta. Ezért laknak most a jelenlegi lakásukban. Szégyellték gyermekük cselekedetét, s a kisebb gyermekek nevelése is azt parancsolta a szülőknek, hogy el a régi szomorú helyről! Előfordult, hogy az egyik szomszéd a szódásüveget kereste a szülőkön, amit *Zsuzsanna* lányuk *„kölcsön"*-kért, de elfelejtette visszaadni, inkább a szódásüveget eladta, s árát elszórakozta.

Zsuzsanna, ha hazament a javító-nevelőintézetből, mint egy „hős", meggondolatlan fejjel újságolta a szomszédoknak — gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt — az általa elkövetett kalandokat, élményeket.

Büszke erre T. Zsuzsanna? vagy talán a kisebb gyermekeket erre az *„útra"* akarta tanítani?

Emlékszik-e arra, amikor örömmel elvállalta a házfelügyelő kisgyermekének őrzését? S amíg az távol volt, megtalálta az 560 Ft összegyűjtött lakbérpénzt és azt is elvitte? Gondolt-e arra, hogy ez az asszony — és végső soron az ő szülei — miből fogja visszafizetni a pénzt!

Emlékezzen csak vissza

levelének a címére! *„Mások bűne az én hibám!"* Mások bűne. Kié? A szülőké? Akik esőben és sárban szaladtak, hogy megkeressék megszökött gyermeküket? Akiknek vissza kellett fizetni az ellopott tárgyak értékét?! Talán a fiatalkorúak bírója a hibás, aki kérvekérte, hogy térjen becsületes útra? Vagy a nevelői a hibásak, akikre kezet emelt?

S arra nem gondolt, hogy a nevelőintézetben mennyire bomlasztotta magatartásával a fegyelmet?

„A mások bűne az én hibám!"

1952. *május 24-én zárult be először mögöttem a javító-nevelőintézet ajtaja. Tizenegyéves, fiatal, meggondolatlan kislány voltam. Még gyerekfejjel kezdtem el a bűnözést. A rossz társaság könnyen magával ragadott és belevitt a szennyes élet mocsarába. Később már nem bírtam a lejtőn megállni, s úgy gondoltam, hogy a zsebtolvajlás és a rablás könnyebb a becsületes kétkezi munkánál. Szüleimmel, testvéreimmel nem törődtem. Anyácskám hiába intett, hiába könyörgött, hogy változzak meg, ne tegyem tönkre a saját és az Ő életüket. Nem használt a jó szó és En mindig csak a rossz társaságot kerestem. Tetszett nekem, hogy más dolgozó emberek keresetét, megdolgozott pénzét könnyűszerrel magamévá teszem. Tetszett és ezen nem akartam túladni magam. Mindig lejjebb és lejjebb süllyedtem, s mi lett a vége? Nevelőintézet, majd újból nevelőintézet, s végül börtön.*

Barátnőim elhagytak s egyedül maradtam. Elhatároztam fiatalon, még gyerekfejjel, hogy társat keresek a rabláshoz. (Milyen könnyen írja le ezt a szót — rablás: a szerk.) Így ismertem meg Mária nevű barátnőmet, akiről tudtam, hogy betörésekből tartja fenn magát. Elhatároztam, hogy az Ő segítségét fogom kérni s közösen fogunk dolgozni. A barátnőm könnyedén felelte: jó hogy jöttél, egyedül vagyok és felcsapsz majd a segédemnek! Nekem tetszett az ajánlat. Gyorsan bele is egyeztem, arra gondolva, hogy majd újabb és újabb kalandokat ismerek meg. Mindennap — a közös tervünk alapján — elvégeztük a magunk dolgát; loptunk, raboltunk.

Milyen igaz az a közmondás, hogy addig jár a korsó a kútra, míg el nem törik. Mi is így jártunk, s nagyon gyorsan a Markó utcai ügyészségen találtuk magunkat. Bűncselekményért 1954. június 17-én a fiatalkorúak bírósága 1—5 évig terjedő javítóintézetre ítélt.

A bíróság arra gondolt az ítéletével, hogy egy megtévedt személlyel áll szemben, s talán rá fognak vezetni a helyes, becsületes útra. Sajnos én másképp gondolkoztam. Gyűlöltem őket, mert megfosztottak a szabadságtól, s amikor csak tehettem, állandóan szökéssel foglalkoztam, szemtelenkedtem. Nekem nem használt a jó szó.

1954. augusztus 23-án megszöktem az intézetből és tovább folytattam a züllést. Nem mentem haza, pedig már évek óta nem voltam otthon. Elhatároztam, hogy ismét lopni fogok és ezzel tartom el magam. Persze ez nem ment sokáig. Ismét letartóztattak és 24 rendbeli lopásért kétévi börtönbüntetést szabtak rám, amelyből másfél évet Sátoraljaújhelyen töltöttem. Még ez sem volt elég. Még most sem akartam megváltozni.

Az ellenforradalom alatt hazakerültem. Anyácskám nagyon örült, azt hitte, hogy talán megjött a jobbik eszem. Sajnos nem így volt.

1957. *január 17-én éjjel ismét letartóztattak. Ujból a Markó utcai börtönbe kerültem. Két hónapig voltam ott, amikor a házitanács úgy döntött, hogy a hátralevő időt elengedik. Ismét hazakerültem. Otthon megint csak igérgettem, és csak azt hajtogattam, hogy meg fogok javulni! De az igéret, csak igéret maradt. Elhatároztam ugyan, hogy dolgozni megyek, s anyácskám nagyon boldog volt, hogy van neki egy nagy lánya, aki segíteni fog neki. El is mentem dolgozni, de egyik helyen sem maradtam egy-két hónapnál tovább. Nem volt bennem annyi akarat és erő, hogy talpon tudjak maradni. Hogy őszinte legyek, nem is volt kedvem dolgozni. Arra gondoltam, hogy vagy újpesti vagány vagyok, vagy nem! Szerintem a vagányság egyet jelentett a rablással és a csúnya beszéddel. Arra nem gondoltam, hogy cselekedeteimért lenéznek az emberek. S mindig csak az járt az eszemben, hogy hogyan lehetne könnyen sok pénzt szerezni. Az egyik reggel nem a munkába indultam, hanem kiszemeltem a betörésem új színhelyét. A tervem sikerült is, de megint csak letartóztatás lett a vége. Ujból a Szőlő utcai leánynevelő intézetbe kerültem.*

Itt ismertem meg egy Aranka nevű növendéket, akivel egyeztek a nézeteink. Hamar összebarátkoztunk, majd pár nap múlva elhatároztuk, hogy megszökünk. Sikerült. S kezdődött újra a régi élet. Lopás, rablás, majd újra börtön. Három évre ítéltek. Remélem, hogy ez a három év használni fog nekem. Minden tudásomat és akaratomat arra fogom összpontosítani, hogy ha még egyszer szabad ember leszek, becsületes és szorgalmas tagja legyek társadalmunknak."

T. Zsuzsanna
fiatalkorú elítélt, Sátoraljaújhely

„Igérem, nagyon meg fogok változni..."

A Szőlő utcai javító-nevelőintézetben találtunk olyan kisleányt is, aki jól ismeri T. Zsuzsannát és úgy beszél róla, mint aki minden lében kanál volt. Ez a kislány is, már harmadszor van az intézetben és kérésünkre elmondotta, hogy neki elég volt a falusi életből, elég volt a kapálásból, neki Budapest, a fény, a pompa kell. Még nincs 17 éves, de már harmadszor van az intézetben. Hogy miért van harmadszor, arra nehezen válaszolt. Szülei jómódban élnek és ha otthon lenne, nem ismerte volna meg újból a javító-nevelőintézetet.

És amikor a tanteremben ülünk és beszélgetünk az intézetben levő 15—16—17 éves lányokkal; megint a Zsuzsira gondolunk, aki ki tudja melyik padban ült és jól tanult. Éles esze volt — emlékeznek rá az intézetben — akiből lett volna ember, ha...

És *Irénke*, az intézet egyik nevelője, az igazgató és az a sok lány, akikkel beszélgettünk május első forró vasárnapján, mégis remél, *ha egy szikrányit is, de bízik Zsuzsiban...*

Talán?... Talán, sikerül neki.

Amikor levelét először elolvastuk, azt írtuk rá:

fölényes, cinikus lány,

aki csúnyán visszaélt az iránta tanúsított jóindulattal, hálával és az *„anyácskámmal"*.

Ilyennek ismertük meg az intézetben is, s így emlékeznek rá azok, akikre kezet emelt, akik éjt nappallá téve nevelték, figyelmeztették.

A szülőket, de különösen az anyát, aki gyermeket szül, becsülni és szeretni kell! Ez a kérgeskezű asszony nemegyszer az utolsót odaadta a gyermekének, csak azért, hogy talán talpra áll, s lesz mellette valaki öreg korára! Az anya — a lányának első szabadulása után — lemondott arról, hogy saját magának kabátot vegyen, és az összekuporgatott pénzért lódenkabátot, ruhát, cipőt és fehérneműt vett és még a haját is megcsináltatta Zsuzsinak, aki örömmel szaladt a Szőlő utcai intézetbe, mutogatta magát és újságolta, hogy neki milyen *jó szülei vannak.* Már-már úgy látszott, hogy megáll a lejtőn.

A javító-nevelőintézet vezetője boldog volt, mikor meglátta volt növendékét. Hogy kenyér legyen Zsuzsanna kezébe, elhelyezte a Finomposztó és Gyapjúmosó Vállalathoz Zsuzsannát itt megbecsülték, jól fizették, de ő ezt a vállalatot is otthagyta. Ez is akkor derült ki, amikor a szüleivel együtt kirándulni ment volna és az apa kereste a gyári belépőt, amely nem volt meg a kilépés miatt (ekkor még nem volt személyazonossági igazolványa).

A szülők nem nyugodtak bele,

hogy Zsuzsa állás nélkül van. Féltek, hogy újból lopni fog. És Zsuzsannát az egyik párttitkár újból elhelyezte a „Művirág és szemfedő" gyárba. 1500 forintot keresett volna ha... ott marad. De ez a nyughatatlan lány azt is otthagyta. Ekkor ismerkedett meg Mária nevezetű barátnőjével és újból elkezdték a közös *„akciót"*. Az első útjuk a sógorhoz, Zsuzsanna keresztapjához vezetett, ahonnan minden ruhaneműt, még a gyermekekét is elvitték.

Ujra javító-nevelőintézet következett, ahonnan újból megszökik és az *„új"* Aranka nevű barátnőjével kirabolják a már említett újpesti presszó dolgozóját. S hajtja őt a vidéki város, Mátészalka, Sátoraljaújhely, Debrecen, ahol lebukik a barátnő, akit a rendőrség hazavisz Mátészalkára és itt találják meg a segédet, Zsuzsannát is.

T. Zsuzsa ezek ellenére, őszinte javuló szándékról ír.

„Minden tudásomat és akaratomat arra fogom összpontosítani — írja —, *hogy ha még egyszer szabad ember leszek, becsületes, szorgalmas tagja legyek társadalmunknak."*

Hányszor ígérte ezt már *Zsuzsa* a szüleinek, a nevelőinek, és sohasem tartotta meg a szavát!

S megint beszéljen ő!: az 1958. I. 19-én kelt levelében ezt írja szüleinek:

„Drága jó Anyácskám, Apukám és testvérkéim!

... Tudatom veletek, hogy egészséges vagyok, amit nektek is tiszta szívből kívánok. Anyácskám, nagyon szépen megkérlek benneteket, hogy ne haragudjatok rám, remélem meg fog tanítani ez a nehéz három év. Drága, jó Anyukám, nagyon fogok igyekezni, hogyha azelőtt nem is, de legalább a jövőben tudjam megemberelni magam. Igérem, nagyon meg fogok változni minden szempontból..."

Mi bízunk T. Zsuzsannában

és bízik a börtön nevelőtisztje is, mert most nem egyes embereknek, hanem a sajtón keresztül a nyilvánosságnak ígér.

Bízunk benne, hogy őszintén megbánja, milyen csúnyán viselkedett a szüleivel, az emberekkel, a társadalommal szemben és *ifjúsága teljes erejét szabadulása után arra fogja fordítani, hogy kiköszörülje a csorbát, „kinője" elkövetett hibáit s szeretetével, hálájával gyógyítsa meg azt a sebet, amelyet az édesanyja szívén meggondolatlanul ütött.*

És amikor majd kérő érkezik a házhoz, amikor a vőlegény és menyasszony ráhajlik a bordóra festett kőlábas tornácra, amikor teleszívják magukat a virágzó fák májusi illatával, amikor kimondják majd a boldogító igent — arra fogunk gondolni, hogy *egy fiatalkorú elítélt lány, ha nehezen is, de visszatalált a becsületes útra, az életbe!*

SPORT

Az első mérkőzést feltétlenül meg kell nyerni hogy jól szerepeljünk a labdarúgó VB-n

Búcsúlátogatás a Stockholmba készülő válogatottaknál

Grosics, Ilku (kapusok), Mátrai, Sipos, Sárosi, Kárpáti. Szigeti (hátvédek), Bozsik, Berendi, Szojka, Kotász (fedezetek), Budai, Sándor, Vasas, Lahos, Tichy, Hidegkuti, Monostori II., Bundzsák, Fenyvesi, Friedmanszky, Bencsics (csatárok). — Ez a 22 játékos — nyugodtan mondhatjuk — a magyar labdarúgás színe-java, amely majd a Magyar Népköztársaságot képviseli a svédországi labdarúgó-világbajnokságon, befejezte hazai előkészületeit a közel egy hónapos küzdelemsorozatra, s vasárnap óta messze, távol van a szülőföldtől.

Az elutazás előtti utolsó itthoni együtt töltött napon még egy búcsúbeszélgetésre kerestük fel a csapat tagjait, vezetőit, s kértük néhányukat, mondják el véleményüket a felkészülésről, a várható esélyekről.

A sok fáradsággal járó edzés után jólesik az ebéd válogatott labdarúgóinknak.

A festői szépségű tatai edzőtáborban Bozsik kíváncsiságával ott találtunk mindenkit. Bozsik József távolmaradásának oka — mint megtudjuk, újból kiújult orbáncmiatti — kisebb műtét volt, amely azonban — szerencsére — csak néhány napig kötötte ágyhoz a több mint 80-szoros válogatott, világhírű fedezetet. A hangulat kitűnő volt, s a kemény munka, a sok-sok edzés mellett bőven jutott idő a szellemi felfrissüléshez, az idegek pihentetéséhez, a kikapcsolódáshoz. Elsősorban azonban a munka, az edzések voltak napirenden, mert a főcél természetesen a minél jobb felkészülés volt a sikeres szereplés érdekében.

—::—

Az újságírónak sok esetben nehéz dolga van — s főleg akkor, ha nem akar sablonos lenni. Világraszóló sporttalálkozók előtt bizony gyakran felmerül a kérdés: melyek azok az apró momentumok, amelyek elsősorban érdekelnék az olvasókat az elutazás előtt. Ez természetesen ezúttal is felkiáltójelként állt előttünk, s ezért — hogy elkerüljük a már sokszor hallott nyilatkozatokat — úgy igyekeztünk kérdéseinket csoportosítani, hogy röviden mindenre választ kapjunk az egyes „szereplőktől". Az elhangzottakat most csokorbakötve nyújtjuk át.

Kezdjük a sort talán

BARÓTI LAJOS

szövetségi kapitánnyal. Baróti nagyon nehéz időben vette át tisztségét, de bízott önmagában, és hitt a magyar labdarúgás évekkel ezelőtt megszerzett erejében, bár tisztában volt azzal is, hogy neki mindent elölről kell kezdenie —a jövő érdekében.

— Januárban pontosan kidolgoztam és az illetékesek elé tártam részletes munkatervemet, elképzeléseimet egy új magyar válogatott-csapat megfelelő előkészítése érdekében — kezdte az interjúnak éppen nem nevezhető nyilatkozatot. **— Tudtam, hogy sürget az idő, amely talán kevés is lesz ahhoz, hogy úgy válogassak a rendelkezésre álló emberanyagból, hogy a magyar labdarúgó-válogatott a várakozásnak megfelelően szerepeljen ezen a VB-n is — talán — úgyis mondhatnám, híven a hagyományokhoz. Az előkészületi időszak nagy általánosságban megfelelt elképzeléseimnek, s remélem sikerült úgy összehozni ezt a 22 játékost, hogy nem okoznak csalódást.**

— Igen sokan — de hozzátehetem mindjárt, hogy elég helytelenül — azt hangoztatták: az edzőpartnerek nem voltak megfelelőek — különösen az utóbbi hetekben. Én úgy látom, hogy igenis jól válogattuk meg ellenfeleinket, bár azt is meg kell mondanom, hogy az utolsó héten nem ártott volna egy erősebb csapat, egy országos válogatott, mert egy ilyen mérkőzésnek a légköre más, komolyabb próbát jelent minden játékosnak. Az erőnléttel nincsen baj, mert — véleményem szerint — valamennyi labdarúgóm e tekintetben olyan állapotban van, hogy nyugodtan nézhetünk a mérkőzések elé. Van azonban még egy kis „csiszolni való" a gyorsaság terén. Ezt a frisseséget azonban a még rendelkezésre álló idő alatt feltétlenül megszerzik a fiúk — Finnországban (Turkuban és Helsinkiben), ahol a VB rajtjáig a klimatizálódás végett — de utolsó előkészületként is töltjük el az időt. A május 7-e óta eltelt idő, az edzőtábor hatása máris meglátszik a játékosokon: úgy igyekeztünk „időzíteni", hogy a csúcsformát Svédországban érjék el, ne pedig itthon. Ez a magyarázata tehát annak, hogy egyesek a hazai közönség előtt még nem tudták azt nyújtani, amire egyébként — főleg saját csapatukban — képesek. Természetesen, mindehhez hozzájárul még a fiatalok, elsősorban az újoncok bizonyos lámpaláza, amely az első igazi erőpróbán biztosan el fog múlni, s akkor mindenki teljes értékű tagja lesz a csapatnak.

A beszélgetés végén két kérdésre adott még választ a szövetségi kapitány. Az egyik ez volt. Melyik csapatot tartja a legesélyesebbnek a Rimet Kupára? A másik pedig: van-e még kérdőjel az összeállításban? A válasz így hangzott:

— 1954-ben, a berni világbajnokságon egy évek során kialakult, összeszokott magyar válogatott vitathatatlanul nagy hendikeppel lépett pályára és csak a körülmények szerencsétlen alakulásán múlt, hogy az olimpiai bajnokság után nem lett világbajnok is. Most más a helyzet. Nem véletlen, hogy bekerültünk a legjobb 16 csapat közé, de korántsem vagyunk olyan favoritok, mint Svájcban. Nekem egyébként — sokakkal ellentétben — az a véleményem: nem hiszem, hogy dél-amerikai együttes győzzön! Szerintem az a valószínű, hogy európai csapat nyeri a világbajnokságot.

— Ami pedig az összeállítást illeti! Oktalanság és elbizakodottság lenne nyilatkozni e tekintetben 3 héttel a világbajnokság előtt. Egy biztos: minden mérkőzésre a lehető legjobb csapattal állunk majd ki. Különösebb kérdőjel csak a csatársor összetételében van, de Hidegkuti, sőt esetleg Bozsik is feltétlenül helyet kap azötösfogatban, mert szükség van tapasztaltságukra, körültekintő és irányító játékukra.

Eddig a kapitányi vélemény. S mit mond vajon néhány játékos. Hogyan látják ők az elkövetkező hetek lehetőségeit.

GROSICS GYULA,

aki eddig ötvenégyszer védte a magyar válogatott kapuját, tehát „öreg róka" minden téren, így vélekedett:

— Talán azzal kezdeném, ami a legfontosabb: feltétlenül jó szereplést várok a magyar válogatottól, mert adva van ennek minden feltétele: jó erőnlét, pompás kollektív szellem és akarat. Nincsen klikkrendszer a fiúk között és mindenkit csak egy cél fűt: megmutatni, hogy a magyar labdarúgás nemcsak volt, hanem van és lesz! Ezen a mostani VB-n — szerintem — nem lesz olyan nagy különbség a részvevő csapatok között, mint 1954-ben volt, mert közel egyenlő erőt képvisel valamennyi. Ebből viszont az következik, hogy a nyolcas döntőbe kerülő együttesek közül bármelyik kikerülhet végső győztesként. A mi helyzetünk nehéz, de nem reménytelen, s csak rajtunk múlik, hogy hányadik helyen végzünk. Én a magam részéről megígérhetem, az első perctől az utolsóig teljes erőbedobással fogok küzdeni a siker érdekében. És azt hiszem, így gondolkodik valamennyi játékostársam. Nem hiányzik egyikünkből sem a lelkesedés, az egyes csapatrészek elég jól megértik egymást, csak az eddiginél sokkal jobban kell „felkötni" a góllövőcipőt. Számomra a legjobb négy közé jutás sem lenne meglepetés.

SZIGETI OSZKÁR,

az együttes egyik újonca — mondhatnánk úgy is, hogy Benjáminja —, már nem gyerek. A pompás testi felépítésű, 24 éves hátvéd otthona a Diósgyőri VTK. Élete nagy eseménye előtt áll, szeretnék játszani, s méghozzá jobban, mint idehaza.

BUNDZSÁK DEZSŐ:

— A nyolcba jutásért is kemény harcot kell majd vívni, s ha oda eljutunk, vajon mi lesz utána? Sok függ a sorsolástól ...

FENYVESI MÁTÉ:

— Sokan már „eltemették" a magyar válogatottat. Most itt az alkalom, hogy megmutassuk, igenis, tudunk mi jó eredményeket elérni.

FRIEDMANSZKY ZOLTÁN:

— A nyolc közé jutásra számítok.

BENCSICS JÓZSEF:

— Ha „kijön a lépés", ott lehetünk az első négy közt.

E riportból azonban nem hiányozhat az edző véleménye sem, mert

SOS KÁROLY

nagyon a velejére tapintott a dolgoknak. Szerinte sincs baj az erőnléttel — ez pedig döntő —, hiszen ő a lelke, az agya a csapatnak. Az előkészületi mérkőzések légköre is megfelelő volt, így minden remény meg van arra, hogy a játékosok tudásuk legjavát nyújthatják.

— Az a véleményem — hangsúlyozta —, hogy az első mérkőzést feltétlenül meg kell nyerni ahhoz, hogy bekerüljünk a legjobb 8 közé, hogy jól szerepeljünk a VB-n. Ha ez megy, akkor máris sikert könyvelhetünk el — ismerve vérvesztességeinket, jelenlegi erőnket. Két pontos jó rajttal biztosítani tudjuk a tovább jutást, mert a többi ellenfél közül is az egyik egészen biztosan nyer. Azután már csak az úgynevezett „labdarúgó-szerencse" kell ahhoz, hogy komolyabb sikernek lehessünk részesei.

— Az 1954-es VB-n egy formája, ereje teljében lévő csapatot állítottunk ki, tehát lehetőségeink nagyok voltak. Most viszont csak kezdeti sikerekre számíthatunk, bár a küzdőszellemmel ezúttal sincs baj. Ezt bizonyítja egyébként az is, hogy Szófiában sem véletlenül jutottunk a döntő részvevői közé. Küzdöttünk, mert érdemes volt, harcoltunk, mert a jövőnk függött tőle. S most is erről van szó ...

— A fiatalokra, az újoncokra éppen úgy számítok, mint az „öregekre", jóllehet eddig csak kis hányadát nyújtották annak, amire képesek. Az idegen ország, a VB légköre azonban más: jobban tüzel, jobban lelkesít, mert tudjuk, hogy itthon számítanak ránk.

Sok sikert fiúk, magyar labdarúgó-válogatottak. Stockholmban is!

A délutáni pihenő jó alkalom a szórakozásra. Labdarúgóink ilyenkor olvasással, izgalmas sakkcsatákkal töltik idejüket. De akadnak közöttük olyanok is, akik a biliárdnak hódolnak.

Labdarúgóink a felkészülés utolsó napján a tatai edzőtáborban.

eddigi sportpályafutását szeretné „megkoronázni" egy-egy jó szerepléssel Svédországban is.

— Nagy öröm és megtiszteltetés ért, amikor beválogattak a keretbe, de különösen akkor, amikor megtudtam, hogy név szerint is beneveztek a VB-re — mondta. Szeretnék minden tekintetben megfelelni a bizalomnak, de talán sokkal jobban szeretném, ha az egész csapat úgy állna helyt, ahogy azt a magyar sportközvélemény joggal elvárja. Szerintem a csapat feltétlenül bekerül a legjobb nyolc közé, s hogy ott mi lesz, majd meglátjuk. Az előkészületet jónak tartom, így a többi már főképpen rajtunk múlik.

De mit mond Berendi Pál, az alacsonytermetű tizenhatszoros válogatott balfedezet és Hidegkuti Nándor, aki immár 66-szor húzta fel magára a válogatott mezt.

BERENDI PÁL:

— Nem érzek fáradtságot, pedig mögöttem az utóbbi hetekben elég viharos „múlt" áll, hiszen a Vasassal részt vettem az EK-küzdelmekben is. Nyugodtan mondhatom, hogy az előkészületeket tekintve, minden a legnagyobb rendben volt — oly annyira talán, mint még soha. Remélem Stockholmban azután a csatárok is jobban megemberelik magukat és értékesítik is a helyzeteket.

HIDEGKUTI NÁNDOR:

— A mostani feladat nagy és szép, és teljes embert igényel. Helyzetünk igen nehéz, hiszen a régi „nagycsapatból" már csak négyen maradtunk tagjai a mostani együttesnek. Megváltozott azonban — azt hiszem — a nemzetközi erőviszony-táblázat is, de más lett a játék képe is. Csapatunk — az én véleményem szerint — jó, csak a „góliszonyt" kell sürgősen felszámolni. Ez azonban rutin kérdése és a tűzkeresztség meghozza magával ezen a téren is a változást. Első ellenfeleink közül csak a svédeket ismerem, ezért a Mexikó és Wales úgynevezett „sötét ló". Ila azonban az „öregek" — így Grosics, Bozsik és esetleg én — az első 10 percben kiismerjük az ellenfél taktikáját és megfelelően tudjuk irányítani a játékot és társainkat, akkor nem lehet baj. Szerintem biztos, hogy az első akadályokat szépen veszszük és ott leszünk az első nyolc között. Azután majd eldől a többi ... A labda kerek, s a fociban minden lehetséges.

Na és a többiek:

ILKU ISTVÁN:

— Egyetértek Grosics Gyulával és én is számítok arra, hogy bejutunk a legjobb négy közé.

MÁTRAI SÁNDOR:

— Le kell győznünk a svédeket, a walesieket és a mexikóiakat. Azután minden a további sorsolástól függ.

SIPOS FERENC

— Ha minden mérkőzésen teljes erőbedobással küzdünk, nem érhet bennünket „baleset".

SÁROSI LÁSZLÓ:

— Jó lenne bekerülni a legjobb négy közé. Igyekszünk összeszedni magunkat és küzdeni, küzdeni ...

KÁRPÁTI BÉLA:

— Jobb játékot várok, mint az előkészületi mérkőzéseken. Akkor pedig csoportunktól továbbjuthatunk.

BOZSIK JÓZSEF:

— Én már részt vettem egy világbajnokságon, s ezért tudom, hogy az idegeknek döntő szerepük van a jó eredmények elérésében. Ha ezen a téren nem lesz baj, bejuthatunk a négybe is.

SZOJKA FERENC:

— Én vagyok a legderűlátóbb; akár a döntőbe is bejuthatunk.

KOTÁSZ ANTAL:

— Elsősorban arra számítok, hogy ott leszünk a legjobb nyolc között. Kedvező sorsolás esetén onnan is továbbjuthatunk.

BUDAI LÁSZLÓ:

— A legjobb négy közé már nagyon nehéz bejutni ...

SÁNDOR KÁROLY:

— Minden mérkőzés nagy feladat elé állít bennünket. Szerintem a legjobb nyolc közé is rendkívül nehéz lesz bekerülni.

LAHOS LÁSZLÓ:

— A csapat egyik legfiatalabb tagja vagyok, mit mondhatok tehát? Fiatalos lendülettel, szívvel, lélekkel fogok majd harcolni a magyar színekért.

VASAS MIHÁLY:

— Az erőnlét és az idegek dönthetik majd el szereplésünket.

TICHY LAJOS:

— Ha góllövőképesek leszünk, az első négy között végezhetünk.

MONOSTORI II. TIVADAR:

— Legalább egy mérkőzésen

NB II-es eredmények

Keleti csoport

Miskolci VSC—Salgótarjáni SE 3:1 (2:0).

Bp. Előre—Bükkaljai Bányász 2:0 (0:0).

Budapesti Spartacus—Nyíregyházi Építők 0:0.

Egyetértés—Debreceni Honvéd 4:3 (3:2).

Miskolci MTE—Hatvani VSE 1:1 (0:0).

Perecesi TK—Szállítók 6:1 (2:0).

Nagybátonyi Bányász—MÁVAG 3:2 (0:1).

Ózdi VTK—Debreceni VSC 1:0 (0:0).

Baglyasaljai Bányász—Csepel Autó 2:0 (1:0).

Nyugati csoport

Láng Gépgyár—Szombathelyi Pamutipar 3:1 (0:0).

Székesfehérvári Vasas—Budafoki MTE Kinizsi 1:0 (0:0).

Pécsi VSK—Nagykanizsai Bányász 4:0 (1:0).

Soproni VSE—Zalaegerszegi TE 4:1 (1:1).

Kaposvári MTE—Oroszlányi Bányász 1:1 (1:0).

Mosonmagyaróvári TE—Zalaegerszegi Dózsa 2:1 (1:0).

Sztálinvárosi Vasas—Szekszárdi SC 3:2 (0:2).

Győri Vasas ETO—Délbudai Spartacus 2:0 (1:0).

Kaposvári Kinizsi—Veszprémi Haladás Petőfi 3:1 (0:1).

Déli csoport

KISTEXT—BVSC 3:1 (0:0).

Szegedi VSE—Váci Petőfi 2:0 (1:0).

Bp. Petőfi—Ceglédi VSE 3:1 (2:1).

K. Lombik—Gázművek 1:1 (1:1), VKSE—UTTE 2:2 (2:1).

Kecskeméti Dózsa—Békéscsabai Előre Építők 1:0 (1:0).

Jászberényi Vasas—Pénzügyőrök 2:1 (0:0).

Bajai Építők—Szolnoki MÁV 2:0 (0:0).

Gyulai MEDOSZ—Makói Vasas 2:0 (1:0).

Csak az MTK győzött a Duna Kupában

A labdarúgó Duna Kupa első fordulójában a magyar csapatok közül csak az MTK tudott győzni.

Radnicski Belgrád—Ferencváros 3:3 (3:1). Népstadion.

MTK—CCA 3:2 (1:1). Bukarest.

Lokomotív Szófia—Tatabánya 4:1 (2:0). Tatabánya.

Ruda Hvezda—Salgótarján 3:0 (1:0). Brno.

Partizán Belgrád—Tatran Presov 4:2 (3:0). Kragujevac.

Dinamo Prága—Tudomány Temesvár 5:3 (1:0).

A mérkőzéseknek visszavágója lesz, s a két mérkőzés alapján jutnak tovább a csapatok.

Sporthírek

AZ ANGOL SZÖVETSÉG VEZETŐIVEL folytatott baráti beszélgetés igen komoly sikerrel végződött. A két szövetség szóban megállapodott abban, hogy jövőre Angliában újra találkozik egymással a két ország labdarúgó válogatottja.

Sztyepanov (szovjet) 216.2 cm Szitkin (szovjet) 215. Kaskarov (szovjet) 214. Bengt Nilsson (svéd) 214. Lánsky Savlakadze (szovjet) 208. Poliakov (szovjet) 207. Petterson (svéd) 207. Salminen (finn) 206. Kovar (csehszlovák) 206. Omelcsuk (szovjet) 206. Kilencen ugrottak eddig 205 cm-t, heten pedig — köztük Bodó Árpád — 204-et.

A JUVENTUS EGYÜTTESE nyerte az olasz bajnokságot. Második a Napoli harmadik a Padova.

ÖNÁLLÓ LETT A BLASZ. Megszünt mint alszövetség. Új neve: Budapesti Labdarúgó Szövetség.

A MAGYAR JÉGREVÜ, amely az elmúlt napokban — 200 előadás után — egyelőre befejezte budapesti szereplését, a jelenlegi vidéki vendégjátéka után az ősszel a Szovjetunióban vendégszerepel.

A TÖRÖK LABDARUGÓK SIKERE. Törökország válogatottja nagy meglepetésre Amszterdamban 2:1-re nyert Hollandia ellen.

BRNÓBAN BEFEJEZTÉK csehszlovákiai vendégszereplésüket a magyar kosárlabda-csapatok. Az utolsó mérkőzésen az ifjúsági együttes Brnó ifjúsági válogatottjával mérkőzött és 49:44 arányban győzött, Budapest válogatottja Brnó válogatottjától viszont 83:68 arányú vereséget szenvedett.

WISMUTH AUS—TATABANYA 3:2 (1:0). Az NDK bajnokcsapata nagy küzdelem után győzte le a magyar csapatot. A mérkőzést 10 000-en nézték végig.

A Real Madrid nyerte a labdarúgó Európa Kupát

Az Európa Kupa tornájának brüsszeli döntő mérkőzésén a Real Madrid kétszer 15 perces hosszabbítás után 3:2 arányban legyőzte az FC Milan csapatát.

Ezzel a Real Madrid ismét elnyerte a labdarúgó Európa Kupát.

AZ 1959. ÉVI kerékpáros világbajnoki versenyeket a holland kerékpáros szövetség rendezi meg. Az országúti VB-t a tengerparton fekvő Zandvoort mellett, 10,7 km-es pályán bonyolítják le, a pályaversenyek színhelye pedig az amszterdami olimpiai stadion lesz.

KÉT ÚJ SZOVJET ATLÉTIKAI CSÚCS. Rúdugrásban Bulatov 4.56 métert ugrott, diszkoszvetésben az eddig nemzetközileg ismeretlen Baltusnikasz 58.58 métert dobott.

MOSZKVÁBAN Július 6—10-e között sorrakerülő tornász világbajnokságra 25 nemzet nevezett. 21 ország indítja férfi csapatát — köztük Japán, Egyesült Államok, Finnország, Svédország, Anglia, Lengyelország, Románia, Szovjetunió, Csehszlovákia — és 14 ország női együttesét. Így többek között Románia, Magyarország, Japán, Svédország, Olaszország, Franciaország, Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság női tornászai vesznek részt a küzdelemben.

GERMAR. 10.4. Európa legyorsabb futója a nyugatnémet Germar, máris jó formában van. A vasárnapi idénynyitó versenyen 10.4-et futott 100 méteren. Lauer 14.5 másodpercet ért el 110 méteres gáton.

CLEVELAND-BEN RENDEZTEK MEG a hivatásos teniszezők világbajnokságának döntőjét. A győzelmet Gonzales szerezte meg. Ezúttal a döntőben az ausztráliai Hoad ellen diadalmaskodott 3:6, 4:6, 14:12, 6:1, 6:4 6:4 arányban.

A DOLEZAL SUCHANKOVA készeres műkorcsolyázó Európa-bajnok kettős szétválik. Suchanková férjhez megy és nem kíván tovább versenyezni. Dolezal a bratislavai Grozalovával kezdi meg majd edzéseit az új idényre.

Heti HÍRADÓ
(Sajtószemle)
Szerkeszti:
a szerkesztő bizottság
Kiadja:
a Belügyminisztérium BV
Országos Parancsnoksága
Bp., V., József Attila u. 2–4
Szikra Lapnyomda
Felelős vezető: Kulcsár Mihály